2026

Lokal läroplan 2019

UPPDATERING AV DEN ALLMÄNNA DELEN KAPITEL 1–8, LOVISA

AULI SAARINEN

Innehåll

1. UPPGÖRANDET AV DEN LOKALA LÄROPLANEN OCH CENTRALA BESLUT GÄLLANDE UNDERVISNING 3
2. DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN SOM GRUND FÖR ALLMÄNBILDNING 6
3. DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGENS UPPDRAG OCH ALLMÄNNA MÅL 7
4. VERKSAMHETSKULTUREN I EN ENHETLIG GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING 9
5. SKOLARBETE SOM FRÄMJAR LÄRANDE OCH VÄLBEFINNANDE 10
6. BEDÖMNING AV ELEVENS LÄRANDE OCH KUNNANDE I DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN 15
7. STÖD FÖR LÄRANDE OCH SKOLGÅNG 16
7.1 Elevens rätt till stöd för lärande och skolgång 17
7.2 Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande 19
7.3 Gruppspecifika stödformer – mål och anordnande 19
7.4 Elevspecifika stödåtgärder 22
7.5 Avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller från målen i läroplanen 27
7.6 Anordnande av grundläggande utbildning för en elev med en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan 30
7.7 Undervisning för en elev som är patient inom den specialiserade sjukvården och konsultativ sjukhusundervisningstjänst 31
7.8 Kontinuerligt stöd i övergångsskeden, samarbete och smidig överföring av information 32
7.9 Frågor som avgörs på lokal nivå 32
8 ELEVVÅRD 34
8.1 Uppskattning av det totala behovet av elevhälsa och tillgängliga elevhälsotjänster 35
8.2 Skolgemenskapens åtgärder för främjande av generellt inriktad elevhälsa 36
8.3 Åtgärder för organisering av nödvändiga stödåtgärder, individuellt inriktad elevhälsa 41
8.4 Ordnande av samarbete med aktörer som stöder elevens välbefinnande 48
8.5 Planer för hur barn, elever och studerande ska skyddas mot våld, mobbning och trakasserier samt krisplan 49
8.6 Tillsyn över elevhälsan 49

1. UPPGÖRANDET AV DEN LOKALA LÄROPLANEN OCH CENTRALA BESLUT GÄLLANDE UNDERVISNING

Läroplanens struktur

Den lokala läroplanen för Lovisa följer samma struktur som de nationella grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. Läroplanen publiceras som en elektronisk version på stadens webbplats och på skolornas Peda.net-sidor.

I Lovisa är den finska och svenska läroplanen identiska med undantag för språk-programmen. Alla centrala planer och verksamhetsmodeller som kompletterar och preciserar läroplanen och styr undervisningen är enhetliga för stadens skolor inom den grundläggande utbildningen.

Skolorna kan samarbeta över kommun- och språkgränser och bekanta sig med andra skolors verksamhetskulturer.

Utvärdering och utveckling av läroplanen

Eleverna och vårdnadshavarna hörs flera gånger under läroplansprocessens gång. Elever, vårdnadshavare, undervisningspersonal och beslutsfattare erbjuds möjlighet att besvara olika enkäter samt delta i infotillfällen. Elever och vårdnadshavare är representerade i det generella elevhälsoarbetet. Personalen jobbar med läroplanen under såväl möten som fortbildningsdagar. Även övriga aktörer, som till exempel företagsföreningen och Lovisa stads kulturväsende, involveras i läroplansprocessen.

Den lokala läroplanen för förskoleundervisningen har uppgjorts parallellt med den lokala läroplanen för den grundläggande utbildningen. Också Lovisa stads plan för småbarnspedagogik har uppgjorts så att den beaktar den lokala läroplanen för den grundläggande utbildningen. Den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen samarbetar i läroplansfrågor. Därtill skrivs läroplanen för grundläggande kostundervisning i samarbete med Lovisa stads personal. Avsikten är att olika styrdokument som styr undervisningen och/eller påverkar den passar ihop och kompletterar varandra i tillämpliga delar.

I läroplansarbetet beaktas stadens strategi och därtill hörande dokument liksom även resultat från olika enkäter som har genomförts under bland annat vårdnadshavar- och informationsmöten. Undervisningspersonalen i Lovisa stad samarbetar med andra enheter inom staden då läroplanen utarbetas, till exempel med kulturväsendet då Kulturstigen uppgörs samt med enheten för barn och unga inom social- och hälsovårdstjänsterna då kapitlet om elevhälsa skrivs. Det samarbetas främst i arbetsgrupper som redan finns, till exempel i välfärdsgruppen för barn och unga och i elevhälsans styrgrupp. Resultaten från enkäterna och undersökningarna beaktas då skolornas läsårsplaner görs upp.

Läroplanen främjar en fortlöpande utveckling av undervisningens kvalitet och säkerställer utbildningens kontinuitet. Den skapar en god grund för övergången från

förskoleundervisningen till den grundläggande utbildningen och från den grundläggande utbildningen till följande utbildningsstadium. Läroplanen utarbetas med hänsyn till övriga lokala planer. Sådana planer är till exempel:

- planen för småbarnspedagogik (publiceras på Lovisa stads webbplats)
- läroplanen för förskoleundervisningen (publiceras på Lovisa stads webbplats)
- plan för förberedande undervisningen (publiceras på Lovisa stads webbplats)
- verksamhetsplanen för morgon- och eftermiddagsverksamhet (publiceras på Lovisa stads webbplats)
- välfärdsplanen för barn och unga enligt barnskyddslagen (publiceras på Lovisa stads webbplats)
- de fristående jämställdhets- och likabehandlingsplanerna enligt jämställdhets- och diskrimineringslagen (plan som utarbetats på basis av en enkät om jämställdhet), som baserar sig på en lokal grund och kompletteras skolspecifikt och publiceras i Wilma
- planen för användning av informations- och kommunikationsteknik (publiceras på Lovisa stads webbplats)

Läroplanen utvärderas regelbundet av undervisningspersonalen.

Den lokala timfördelningen

Bilaga 1 Uppdaterad 2.4.2025 (NFB 2.4.2025 § 36)

Studiegång i skolarbetet

Enhetligheten och samarbetet i den grundläggande utbildningen bygger på kontinuerligt samarbete. Vid övergångsskedena fästs särskild uppmärksamhet.

I årskurs 1–6 samt i specialklassundervisning kan undervisningen ordnas i sammansatta klasser. I så fall läses växelkurs ifall det gagnar elevgruppen. Under läsår som börjar med jämnt år läser eleverna stoffet för årskurserna 1, 3, 5, 7 och 9.

Undervisningen framskrider huvudsakligen enligt årkurs. Vid behov kan en plan för lärandet för undervisning enligt målhelheter uppgöras för en enskild elev.

Undervisningen ordnas i huvudsak indelad i läroämnen samt i undantagsfall enligt verksamhetsområden. I skolorna i Lovisa ordnas minst en gång om läsåret mångvetenskapliga lärområden som omfattar minst 30 årsveckotimmar. Eleverna involveras i planeringen av dessa lärområden. I Lovisa avgör skolorna själva vilka teman som tas upp i de mångvetenskapliga lärområdena. De mångvetenskapliga lärområdena skrivs in i skolans läsårsplan. Även utbildningsanordnaren kan bestämma gemensamma teman för alla skolor.

Språkprogram

I de finskspråkiga skolorna i Lovisa läser eleverna engelska som A1-språk från årskurs 1. Svenska kan väljas som A2-språk från årskurs 4. Eleverna läser svenska som B1-språk från och med årskurs 6. B2-språket i årskurserna 8 och 9 kan vara tyska, spanska eller franska.

Eleverna i de svenskspråkiga skolorna läser finska som A1-språk från årskurs 1 och engelska som A2-språk från och med årskurs 4. På årskurserna 7–9 erbjuds tyska, franska och spanska. Dessa språk läses som B2-språk.

Intensifierad undervisning

I Lovisa erbjuds idrottsbetonad undervisning enligt resurserna från och med årskurs 7. I planen ingår elevantagningskriterier, den intensifierade undervisningens innehåll, mål, timfördelning och bedömning. Den lokala planen anges i det läroämnesspecifika avsnittet (GYMNASTIK -> 15.4.7.2).

Valfria ämnen

Vilka valfria ämnen som erbjuds och på vilken årskurs de valfria ämnena studeras fastställs årligen i skolornas meddelande om valfria ämnen.

Elevhandledning

I den skolvisa elevhandledningsplanen beskrivs elevhandledningens struktur och förfaringssätt, arbets- och ansvarsfördelning, arbete i sektorövergripande nätverk, samarbete mellan hemmet och skolan i frågor som gäller handledning, intensifierad personlig elevhandledning, fortsatt handledning i studier efter den grundläggande utbildningen, samarbete med arbetslivet samt arrangemang för praktisk arbetslivsorientering.

Plan för elevhandledning för årskurserna 1–6

I Lovisa utgör elevhandledningen en integrerad del av den övriga undervisningen i årskurserna 1–6. I årskurserna 3–6 kan skolorna reservera egna lektioner för elevhandledning om de vill. Klassläraren ansvarar tillsammans med de övriga lärarna för elevhandledningen.

Om möjligt samarbetar man med föräldraföreningen, det lokala ungdomsväsendet och fritidsväsendet. Man strävar efter att utnyttja samarbetet med de lokala föreningarna och företagen i skolans verksamhet.

Vårdnadshavarna meddelas aktivt om till exempel språkval och man hjälper dem att förstå valens inverkan på möjligheterna till fortsatta studier. På mötena med vårdnadshavare diskuterar man elevens val samt frågor som gäller lärande och skolgång ur elevhandledningens perspektiv.

I årskurserna 1 och 2 ligger tyngdpunkten på att bekanta sig med yrken i den närmaste omgivningen till exempel med hjälp av besökare. I årskurserna 3–6 bekantar man sig i den mån det är möjligt med yrken, arbetslivet och entreprenörskap i form av exkursioner och besök. Man strävar efter att samarbeta med lokala företagare och näringsidkare.

Elevhandledning för årskurserna 7–9

Handledningen ges i årskurserna 7–9 som handledning i klass, enskild handledning som fördjupar sig i individuella frågor och vid behov också som smågruppshandledning som baserar sig på stöd från en kamratgrupp. På årskurserna 7–9 erbjuds eleverna två årsveckotimmar elevhandledning. Syftet med handledningen är att hjälpa eleven att göra val som är realistiska i förhållande till hens kunnande och egenskaper. Valen kan hänföra

sig till bland annat studierna, utbildnings- och karriärmöjligheterna samt frågor som gäller vardagslivet och de sociala förhållandena.

Elevhandledningens mest centrala mål är att öka självkännedomen, att lära sig att utveckla färdigheterna att lära sig och att ge mer information om utbildningsmöjligheterna, arbetslivet och yrken. Handledningen är ett långsiktigt samarbete som kräver den ungas egen aktivitet och vilja och också stöd från vårdnadshavarna.

I alla ovannämnda frågor kan den unga själv eller vårdnadshavaren kontakta elevhandledaren. Varje elev har rätt till handledning.

Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningar för lärande

I Lovisa strävar man efter att skolorna bildar grupper som till sammansättning och storlek stöder elevernas utveckling och lärande. Såväl den fysiska som den psykiska lärmiljöns säkerhet tryggas genom aktiv övervakning och bland annat programmet KiVa Skola.

I skolornas vardag har eleverna möjlighet att utveckla sina samarbetsfärdigheter och öva upp sin förmåga att lösa konflikter. I skolorna i Lovisa handleds eleven att se sina styrkor. Det egna och andras arbete värdesätts. Gott uppförande och respekt mot andra är en viktig del av vardagen.

Skolorna i Lovisa erbjuder möjligheter till erfarenheter, upplevelser och information om den omkringliggande naturen. I alla skolor i Lovisa utnyttjas de möjligheter som utomhuspedagogik erbjuder.

Lovisa präglas av tvåspråkighet, närheten till havet och en levande landsbygd. I Lovisa finns det många byskolor som ligger utspridda i olika delar av den geografiskt stora kommunen. Skolornas fysiska ramar skiljer sig markant från varandra. Lovisaregionen är ett historiskt viktigt område. Sjöfart och hamnverksamhet är kännetecknande för kuststaden Lovisa. Lovisa är byarnas stad, vilket betyder ett tätt samarbete med lokala aktörer och att de olika byarnas särdrag beaktas. I Lovisa tillämpas närskoleprincipen, och man samarbetar med de närliggande kommunerna. Stadens specialklassundervisning ordnas i centrumskolorna.

2. DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN SOM GRUND FÖR ALLMÄNBILDNING

Skolorna utvärderar värdegrunden årligen och antecknar den i sina läsårsplaner. Vid utarbetandet av värdegrunden tas hänsyn till det faktum att alla elever är unika och har rätt till god undervisning, till humanitet, bildning, jämlikhet och demokrati, till kulturell mångfald och hållbar livsstil. Elever, vårdnadshavare och övriga samarbetspartner erbjuds möjlighet att delta i värdediskussionen.

Kulturell mångfald är en rikedom

I Lovisa betonas den rikedom två- och flerspråkigheten medför. Vi uppskattar kulturella skillnader. Skolan har en viktig roll i att integrera elever från andra kultur- och språkgrupper i det finländska samhället.

Syn på lärande

Inom den grundläggande utbildningen satsar vi på utveckling av en positiv pedagogik. Varje elev ska ha möjlighet att utvecklas och uppleva glädjen av att lyckas i skolarbetet. Den grundläggande utbildningen ska stärka elevens självbild, elevens tro på sin egen förmåga och elevens självkänsla. Lärandet är mångfacetterat och eleven handleds i att förstå sin egen lärprocess och studera mer självständigt.

Under läsåret utvärderar eleverna sitt eget lärande samt hur de kan påverka sin lärprocess. I utvärderingssamtal diskuteras också synen på lärandet. Utvärderingssamtalen hålls mellan elev och lärare, och vårdnadshavare bereds möjlighet att delta. Uppföljandet av inlärningsprocesessen ska vara en aktiv process som pågår under hela läsåret.

Barnvänlig kommun

Lovisa stad arbetar enligt principerna för UNICEF:s modell Barnvänlig kommun.

Inom den grundläggande utbildningen genomsyras hela verksamheten av de principer som gäller för Barnvänlig kommun. Värdegrunden hittas i FN:s konvention om barnets rättigheter, främst i artikel 12 och 13 som gäller barnets rätt att höras och uttrycka sina åsikter.

I skolorna ligger fokus främst på följande tre principer för en barnvänlig kommun:

1. LIKABEHANDLING
2. RÄTT TILL LIV, ÖVERLEVNAD OCH UTVECKLING
3. DELAKTIGHET

Barnparlamentet och ungdomsfullmäktige hörs i olika frågor som berör skolvardagen.

3. DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGENS UPPDRAG OCH ALLMÄNNA MÅL

Lovisa är en UNICEF Barnvänlig kommun, där verksamheten är elevcentrerad och delaktiggörande. Utbildningen är bra, individuell, jämlik och fri från diskriminering. I Lovisa främjas elevernas och personalens välbefinnande och förebyggs utslagning bland unga genom att satsa på stöd för lärande och skolgång. I undervisningen utnyttjar vi naturens mångfald och Lovisas kulturmiljö. Skolorna i Lovisa satsar på företagande och

betonar företagsamhet i undervisningen. Skolan samarbetar också i den mån det är möjligt med aktörer utanför skolan.

Arrangemangen och åtgärderna kring de mångsidiga kompetenserna beskrivs årligen i skolornas läsårsplaner.

Kulturstigen

Det finns en tvåspråkig plan för kulturfostran för den grundläggande utbildningen. Syftet med planen för kulturfostran är att alla elever från förskolan till årskurs 9 årligen bekantar sig med olika kulturformer och konstarter och det lokala kulturarvet. För varje årskurs har fastställts en egen konstart eller kulturform. På så sätt får eleven ett mångsidigt tvärsnitt av kulturfältet.

Syftet är att producera Kulturstigens etapper i samarbete med lokala kulturaktörer, konstinstitutioner och konstnärer. Eleverna får bekanta sig med sin egen regions olika konstformer, hobbymöjligheter och kulturhistoria. Kulturtjänsterna i Lovisa stad koordinerar och utvecklar Kulturstigsverksamheten.

- Förskola: samarbete med biblioteken
- årskurs 1 dans
- årskurs 2 bildkonst
- årskurs 3 litteratur/ordkonst
- årskurs 4 musik
- årskurs 5 lokalhistoria
- årskurs 6 scenkonst
- årskurs 7 museisamarbete
- årskurs 8 film-/mediekonst samt konsttestarbesök
- årskurs 9 kulturutflykt till Helsingfors

Digilärstigen

Digilärstigen innefattar inlärningsmål relaterade till digital fostran separat för årskurserna 1–2, 3–4, 5–6 och 7–9. Målsättningarna har indelats i följande teman:

- basfärdigheter och tekniskt kunnande
- produktion, presentation och skapande processer
- programmeringskunnande
- ansvar, säkerhet, ergonomi och hälsa
- informationshantering och informationslitteracitet
- växelverkan, kommunikation och nätverksbildning
- medialitteracitet
- begåvning.

Språkstigen

Språkstigen i Lovisa är ett projekt finansierat av Utbildningsstyrelsen. I projektarbetsgruppen deltar lärare från skolor i Lovisa. Syftet är att dela verksamhetssätt över skolgränser och informera om olika läsfärdighetsprojekt inte bara till undervisningspersonalen utan även till vårdnadshavarna.

Övriga mål:

- Sammanställa de material och verksamhetssätt i anknytning till läsfärdighet som tagits fram genom projekt som genomförts i Lovisa.
- Engagera familjerna i läsande starkare än tidigare och fördjupa deras förståelse av läsfärdighetens betydelse.
- Skapa enhetliga riktlinjer för bägge språkgrupper.

Sikta mot stjärnorna

Sikta mot stjärnorna är en tvåspråkig handlingsplan som stöder elever med särskild begåvning. Planen hjälper lärarna att hitta och lyfta fram elever med en begåvning i olika ämnen samt i genomförandet och utvecklandet av undervisningen. Planen hittas på Lovisa stads webbplats.

Lärstig i studieteknik

Lärstigen i studieteknik innefattar mål och genomförande relaterade till studieteknik och elevhandledning årskursvis för hela grundläggande utbildningen. Planen finns på Lovisa stads webbplats.

4. VERKSAMHETSKULTUREN I EN ENHETLIG GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING

Verksamhetsmiljön främjar lärande, delaktighet och lösningar som stöder skolengagemang, välbefinnande och en hållbar livsstil. Stadens gemensamma lednings- och utvecklingsmål samt tyngdpunktsområden beskrivs årligen i skolornas läsårsplaner. Varje skola preciserar i läsårsplanen sina mål för att utveckla den egna verksamhetskulturen och lärmiljön och arbetssätten. Också de gemensamma verksamhetsprinciperna samt genomförandet av samarbete och övrigt praktiskt genomförande fastställs i läsårsplanen.

Nämnden för fostran och bildning fastställer årligen timresursen för den grundläggande utbildningen. Personalplanen för utbildningens ansvarsområde godkänns av stadsfullmäktige i samband med budgetbehandlingen kalenderårsvis.

Skolorna erbjuder eleverna en mångsidig lärmiljö som stöder och främjar elevernas sunda utveckling och välbefinnande. Eleverna lär sig att handla på ett ansvarsfullt och tryggt sätt i alla lärmiljöer.

Skolorna stärker främjandet av en fysiskt aktiv livsstil för varje elev genom att åt alla erbjuda gemensamma och mångsidiga rörelseupplevelser åldersklassvis. Skolorna erbjuder

motionsinriktade klubbar och valfria ämnen. I pedagogiken uppmärksammas aktivitet och fysiskt aktiva pauser. Utflykter till närmiljön är en del av skolornas dagliga verksamhetskultur. Eleverna uppmuntras till fysiskt aktiva skolresor i den mån det är möjligt.

I Lovisa har förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen ett nära samarbete; förskoleundervisningsgrupperna lyder under skolorna och fysiskt placerade i anslutning till skolorna. Den grundläggande utbildningen samarbetar tätt med gymnasierna i Lovisa.

Mångvetenskapliga lärområden

Skolorna definierar målen för och innehållet i de mångvetenskapliga lärområdena i läsårsplanen. De mångvetenskapliga lärområdena betonar ett funktionellt arbetssätt med hjälp av vilket eleverna får träna och fördjupa sina kunskaper. Arbetssätten planeras, väljs och utvärderas tillsammans med eleverna.

Planeringen och genomförandet av de mångvetenskapliga lärområdena sker skolvis. Arbetet dokumenteras skolvis. Av läsårsplanen framgår samarbetspartners samt tidtabell för genomförandet.

Elevernas kunskaper och färdigheter beaktas i den verbala bedömningen eller när man ger vitsord i de läroämnen som varit involverade i lärområdet.

Lärområdena utvärderas skolvis varje läsår i verksamhetsberättelsen.

5. SKOLARBETE SOM FRÄMJAR LÄRANDE OCH VÄLBEFINNANDE

All verksamhet i skolorna i Lovisa syftar till att skapa en trygg miljö som möjliggör lärande i en enhetlig verksamhetskultur. Hela personalen ansvarar för att detta genomförs. Den finskspråkiga och den svenskspråkiga utbildningen följer samma principer för verksamheten. Styrdokumenten är gemensamma.

Samarbete

Övergångsskedet mellan förskola och årskurs 1 samt mellan årskurs 6 och årskurs 7 förbereds i förväg av skolans rektorer, lärare och kuratorer genom informationsöverföringsmöten. Eleverna får i god tid bekanta sig med det följande skolstadiet.

Skolorna i Lovisa är olika till sin karaktär. Vi har byskolor, centrumskolor, sammanhållen grundskola och tvåspråkiga skolcentrum.

Skolorna samarbetar över språkgränsen bland annat genom gemensamma rektorsmöten samt på personal- och elevnivå.

I Lovisa samarbetar skolor med föreningar och andra aktörer förutom i skolvardagen också i form av projekt, evenemang och mångvetenskapliga lärområden.

Stöd för närvaro och åtgärder vid skolfrånvaro

Uppföljning av frånvaro och stöd för närvaro och skolengagemang förverkligas enligt en tvåspråkig modell som är gemensam för kommunerna i Östra Nyland.
Vårdnadshavarna är en naturlig och viktig del av elevens skolgång. I Lovisa skolorna är målsättningen är att ha en öppen och klar kommunikation mellan hem och skola för att skapa trygghet för elevens lärande och skolgång. Vårdnadshavarna informeras kontinuerligt om skolans verksamhet och tillvägagångssätt samt om sitt barns skolgång. Samarbete mellan hem och skola förverkligas i första hand via Wilma och/eller per telefon eller fysiska möten.

Vårdnadshavarkvällar är en viktig del i samarbetet. Vårdnadshavarna uppmuntras att delta i t.ex. generella elevhälsomöten, utvärderingssamtal och avvikande aktiviteter och att med låg tröskel kontakta skolan samt att visa intresse för och prata positivt om sitt barns skolgång. Samarbetet mellan hem och skola är särskilt viktigt för att förebygga och ingripa vid skolfrånvaro. Vissa skolor i Lovisa har föräldraföreningar som bidrar till att stärka samarbetet. Vårdnadshavarna har möjlighet att utvärdera verksamheten regelbundet.

Delaktighet

Lovisa stad är en barnvänlig kommun. Alla skolor har en elevkår som samlas regelbundet. Eleverna ges möjlighet att delta i planeringen och genomförandet av gemensamma angelägenheter. Eleverna väljer de enskilda skolornas elevkårsstyrelser läsårsvis. Elevkåren jobbar för att främja alla elevers trivsel i skolan och handleds av lärare. Eleverna har representanter i skolornas generella elevvårdsmöten. Från varje skola väljs representanter från årskurs 4 till barnparlamentet. Lovisa har ett ungdomsfullmäktige, vars representanter har närvaro- och yttranderätt i stadens beslutsfattande organ.

Fostrande samtal och disciplinära åtgärder

Elever ska informeras om sina rättigheter och skyldigheter. Vid förseelser tillämpas de modeller som skolorna använder. I Lovisa uppgör enskilda skolor planer över hur disciplinära åtgärder och fostrande samtal sköts. Dessa planer finns antecknade i skolornas läsårsplaner. Samtalen dokumenteras skriftligt.

En separat, gemensam plan för skolorna i Lovisa utarbetas för fostrande samtal och kvarsittning samt disciplinära åtgärder under hösten 2026. Planen läggs som bilaga till läroplanen.

Fjärruppkoppling i undervisningen

I Lovisa finns det möjlighet att utnyttja distansundervisning mellan skolorna, om det är ändamålsenligt till exempel på grund av små undervisningsgrupper. Också sakkunnigbesök kan ordnas på distans.

Skolans personal ansvarar för eventuell undervisning som ges på distans. Målet är att alla

ska möjlighet att ta del av den undervisning som Lovisa stad ordnar.

Ifall fjärruppkoppling används i undervisningen beskrivs den i skolans läsårsplan. Fjärruppkoppling utnyttjas för hela undervisningsgrupper, inte enskilda elever.

Undervisning enligt verksamhetsområde

Undervisning för de finskspråkiga eleverna som har undervisning enligt verksamhetsområden anordnas i Harjurinteen koulu och för de svenskspråkiga i Generalshagens skola. Utgående från elevernas individuella behov inkluderas eleverna i annan undervisning då det är ändamålsenligt.

I undervisning enligt verksamhetsområde utgås alltid från elevens individuella förutsättningar och behov. Planen uppgörs i Wilma i samarbete med eleven, vårdnadshavarna och eventuella övriga sakkunniga. I planen beskrivs mål, innehåll, pedagogiska lösningar och utvärdering av elevens kunnande. Planen utvärderas och revideras årligen samt alltid då behovet av stöd förändras. Elever som studerar enligt verksamhetsområde får elevhandledning och intensifierad personlig elevhandledning av både sin egen specialklasslärare och av skolans elevhandledare.

Flexibel grundläggande utbildning

Flexibel grundläggande utbildning är avsedd för unga hos vilka man har som avsikt att förebygga försvagning av skolmotivationen och studieavbrott genom aktiverande och arbetsinriktade studier. Utöver att utveckla elevens livskompetens och studiefärdigheter är verksamhetens syfte att stöda att eleven slutför den grundläggande utbildningen, att främja övergången till studier på andra stadiet genom individuellt stöd och att säkerställa att eleven får en studieplats för fortsatta studier.

Läraren för den flexibla grundläggande utbildningen ansvarar för arrangemangen kring samarbetet med arbetsplatserna för att handleda, övervaka och bedöma eleverna.

Elever som antagits till den flexibla grundläggande utbildningen i lägerskolor

Lägerskolorna och utfärderna ordnas i regel under läsårets arbetsdagar. I lägrens planering, förverkligande och efterarbete deltar stadens specialungdomsarbetare samt vid behov övriga vuxna för att trygga säkerheten under lägret.

Eleverna i FLEX-klassen studerar både i skolan och på arbetsplatsen. Under läsåret kan eleven ha flera arbetspraktikperioder. I skolan framskrider studierna i individuell takt i en egen undervisningsgrupp. I studierna ingår också utflykter, studiebesök och lägerskolor.

Ansökning till flexibel grundläggande utbildning

I Lovisa ansöker eleverna till FLEX-klassen med en skriftlig ansökan som uppgjorts av eleven och vårdnadshavaren. De elever som lämnat in en ansökan kallas med sina vårdnadshavare till intervju. Valet sker på basis av ansökningarna och intervjun och/eller på rekommendation av det elevhälsoteamet i skolan. Ansökningen sker på vårterminen

innan studierna. Elevhälsoteamet kan även ta initiativ till att en elev överförs till flexibla grundläggande utbildningen. För varje FLEX-elev utarbetas en plan för lärande.

Meningen är att arbetet i flexibel klass klargör elevens mål för framtiden och förbereder eleven för livet efter den grundläggande utbildningen. Genom ett nära samarbete mellan hem och skola strävar man efter att stödja vårdnadshavarna i deras fostringsarbete. De finska och svenska grupperna inom den flexibla grundläggande utbildningen kan ordna gemensamma aktiviteter, och samarbetet mellan språkgrupperna utgör en del av lärandet. Eleverna arbetar huvudsakligen i sin egen grupp. Lektionstiderna kan infalla utanför skolans normala lektionstider. Eleverna får undervisning även av andra lärare än den lärare som ansvarar för FLEX-klassen, till exempel i valfria ämnen.

Antalet valfria ämnen kan avvika från den allmänna undervisningens. Ett mål inom den flexibla grundläggande utbildningen är att förena studier med arbete. Under läsåret har eleven arbetspraktik enligt de lagstadgade föreskrifterna för flexibel grundläggande undervisning. Under arbetsplatsperioden deltar eleven i arbetsplatsens normala arbetsuppgifter och får respons av sin handledare på arbetsplatsen. Under arbetsplatspraktiken jobbar eleverna också med uppgifter som läraren ger. Uppgifterna varierar beroende på praktikplats. Efter avslutad arbetsplatsperiod får eleven och läraren en utvärderingsblankett som fungerar som grund för bedömningen.

Studier enligt målhelheter

Studier enligt målhelheter möjliggör flexibel skolgång och kan med andra ord tillämpas till exempel för att snabba upp studier för elever med särskild begåvning eller för att förebygga studieavbrott i stället för att inte uppflytta en elev.

Framskridande i studierna enligt målhelheter i snabbare takt

En elev som framskrider i studierna enligt målhelheter studerar hela lärokursen i enlighet med grunderna för läroplanen. Eleven studerar alla mål och innehåll i lärokursen, även om man avviker från den lokala fördelningen enligt årskurser i den lokala läroplanen. Studierna sker i huvudsak inom årskurshelheterna 1–2, 3–6 och 7–9. En plan för studierna uppgörs i Wilma. Genomförandet av planen och innehållet i bilaga 5 utvärderas enligt behov, dock minst en gång per läsår. Planen och bilagan granskas oftare om elevens behov förutsätter detta.
Efter att ett beslut om stöd har fattats är det endast möjligt att komplettera det som man redan har fattat beslut om.
Planen och bilagan utarbetas av elevens lärare i samarbete med eleven och elevens vårdnadshavare.

I Lovisa stad följs handboken för Sikta mot stjärnorna (hittas i Peda.net) för elever i behov av att bredda och fördjupa stoffet.

Framskridande i studierna enligt målhelheter i långsammare takt

En elev som framskrider i studierna enligt målhelheter studerar hela lärokursen i enlighet med grunderna för läroplanen. Eleven studerar alla mål och innehåll i lärokursen, även om man avviker från den lokala fördelningen enligt årskurser i den lokala läroplanen. Studierna sker i huvudsak inom årskurshelheterna 1–2, 3–6 och 7–9. En plan för uppgörs i Wilma.

Genomförandet av planen och innehållet i bilaga 1 utvärderas enligt behov, dock minst en gång per läsår. Planen och bilagan granskas oftare om elevens behov förutsätter detta. Efter att ett beslut om stöd har fattats är det endast möjligt att komplettera det som man redan har fattat beslut om.
Planen och bilagan utarbetas av elevens lärare i samarbete med eleven och elevens vårdnadshavare.

Mer information hittas i *Handbok om stöd för lärande och skolgång.*

Studier enligt målhelheter motiverar eleven och stöder utvecklingen av självkänslan. En elev som studerar enligt målhelheter får i slutet av varje läsår ett läsårsbetyg endast över de studier som under läsåret genomförts med godkänt resultat och uppflyttas till följande årskurs efter att läsåret avslutats. Genom studier enligt målhelheter kan man vid behov undvika att eleven stannar kvar på klassen och på så sätt undvika att elevens alla prestationer upphör att gälla. En elev som studerar enligt målhelheter kan stanna kvar på klassen endast i det fall att den allmänna skolframgången är svag. Stor vikt läggs vid ett kontinuerligt yrkesövergripande samarbete.

En elev i årskurs nio räknas som elev i ifrågavarande årskurs ända tills eleven slutfört hela den grundläggande utbildningens lärokurs och får ett avgångsbetyg eller läroplikten upphör.

Undervisning i sammansatt klass

I årskurs 1–6 samt i specialklassundervisning och flexibla grundläggande undervisningen kan undervisningen ordnas i sammansatta klasser. I de minsta skolorna kan undervisningen ordnas i sammansatta klasser med fler än två årskurser.
Som bilaga timfördelningen för Lovisa stads grundläggande utbildning

Avvikande ordnande av grundläggande utbildning

Om en elev tidigare har fullgjort lärokursen i ett läroämne ska detta påvisas med ett betyg från elevens tidigare skola.
Beslut om genomförandet av en särskild examen fattas utifrån en individuell plan för eleven där de olika prov som ingår i examen och de ansvariga lärarna fastställs.

Undervisning för elever som är patienter inom den specialiserade sjukvården och konsultativ sjukhusundervisningstjänst

Ifall en elev är patient inom den specialiserade sjukvården eller är i behov av konsultativ sjukhusundervisningstjänst säkerställs ett fungerande sektorsövergripande samarbete mellan hem, vård och skola. En plan för elevens skolgång uppgörs. Där beskrivs rutiner, samarbete samt undervisningens genomförande samt stöd då eleven övergår till sjukhusundervisning och då eleven återgår till undervisning i sin egen skola.

Ytterligare information i *Handbok om stöd för lärande och skolgång.*

Undervisning i särskilda situationer

Ifall en elev övergår till undervisning som ordnas i skolhem, fängelse/annan straffanstalt, mottagningshem eller -central ordnas alltid ett överföringsmöte. Då eleven återgår till sin

egen skola uppgörs en plan i Wilma. I den beskrivs rutiner för samarbete samt undervisningens genomförande. Då en elev byter skola utbyts alltid information med mottagande skola.

Annan verksamhet som stödjer målen för undervisning och fostran

Klubbutbudet varierar skolorna emellan beroende på resurser och behov. Såväl lärare som utomstående parter kan ansvara för klubbverksamheten. I Lovisa genomförs klubbverksamhet enligt Finlandsmodellen. Bildningsväsendet ansvarar för verksamheten.

I Lovisa har skolorna ett aktivt samarbete med biblioteken i regionen.

Eleverna uppmuntras att aktivt ta del i planeringen av måltidssituationer samt att föra fram sina idéer kring maten till centralköket. Skolluncherna följer statens direktiv för skolluncher.

Vårdnadshavaren ska informera centralköket om barnets behov av specialkost av religiösa eller etiska skäl. Läkarutlåtande krävs för specialdiet som anknyter till födoämnesallergier.

Lovisa stads principer om skolskjutsarna finns på stadens webbplats:

https://www.loviisa.fi/sv/smabarnspedagogik-och-utbildning/forskola-och-grundlaggande-utbildning/elevskjutsar/.

Skolväsendet i Lovisa ordnar morgon- och eftermiddagsverksamhet i skolorna. https://www.loviisa.fi/wp-content/uploads/2021/12/Plan-for-morgon-eftermiddagsverksamhet_1.12.2021.pdf

6. BEDÖMNING AV ELEVENS LÄRANDE OCH KUNNANDE I DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN

Vid bedömningen av elevens lärande och kunnande följs principerna i den nationella läroplanen.

Samarbetet med vårdnadshavarna

Till elev och hens vårdnadshavare ges under läsåret information om inlärningens framskridande, elevens uppförande och elevens arbetssätt. Informationen ges under lektionstid åt eleverna, via Wilma till exempel som provvitsord och lektionsanteckningar, genom vårdnadshavarträffar, utvärderingssamtal samt betyg.

Bedömning och betyg

Bedömningen av uppförande följer tabellen för bedömning av uppförande (se bilaga).

I slutet av läsåret får eleverna ett läsårsbetyg. Mellanbedömningarna med vitsord i åk 6–9 syns i Wilma. Eleverna i åk 1–3 bedöms verbalt och eleverna i åk 4–9 med siffervitsord.

De valfria ämnen i åk 4–9 som omfattar en årsveckotimme bedöms godkänd eller underkänd. Valfria ämnen som omfattar minst två årsveckotimmar bedöms med siffervitsord.

Principer och praxis om studiegången och om uppflyttning och kvarstanning

I Lovisa följs elevens studieframgång upp av klasslärare eller klassföreståndare kontinuerligt under läsårets gång. Eleven och vårdnadshavarna informeras regelbundet om studiernas framskridande.

Vad gäller uppflyttning och kvarstanning följs de nationella styrdokumenten.

Särskild examen

Särskild examen ges i Lovisa i Harjurinteen koulu och Lovisavikens skola.

Bilaga: Läsårsbetyg

7. STÖD FÖR LÄRANDE OCH SKOLGÅNG

Den grundläggande utbildningens uppgift är att ge alla elever likvärdiga möjligheter till framgång och utveckling i sitt lärande. Systematiskt genomförda undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande ger en hållbar grund för både lärandet och för att anordna stöd för lärande och skolgång. Digital och fysisk tillgänglighet ska beaktas i all verksamhet i skolan.
Eleven ska ges möjligheter att uppleva att hen lyckas i sitt lärande och som gruppmedlem och hen ska stödjas i att skapa en positiv uppfattning om sig själv, sitt lärande och sitt agerande som medlem i gemenskapen. Skolans uppgift är att säkerställa ett tillräckligt och ändamålsenligt samarbete med elevens vårdnadshavare. Också vårdnadshavaren har en aktiv roll i att stödja elevens lärande och skolgång. I texten avses med vårdnadshavare framöver även annan laglig företrädare för eleven.

Anordnande av undervisning och skolgång grundar sig på systematiskt genomförande av undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande. Syftet med dessa är att säkerställa möjligheten för alla elever att fullgöra den grundläggande utbildningens lärokurs. De gruppspecifika stödformerna som ska erbjudas alla elever är allmän stödundervisning, stödundervisning i undervisningsspråket samt undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning. Om de gruppspecifika stödformerna inte är tillräckliga för eleven ska elevspecifika stödåtgärder erbjudas. Elevspecifika stödåtgärder är undervisning som ges av en speciallärare delvis i en smågrupp och i samband med annan undervisning, undervisning som ges av en speciallärare eller specialklasslärare i

smågrupp, undervisning som ges av en specialklasslärare i specialklass och tolknings- och biträdestjänster samt hjälpmedel som ges eleven med stöd av 31 § 1 mom.

Behovet av elevspecifika stödåtgärder ska bedömas och planeras och beslut i enlighet med lagen om grundläggande utbildning ska fattas så snart som möjligt om de gruppspecifika stödformerna inte är ett tillräckligt stöd för eleven. Om de stödformer och stödåtgärder som erbjuds eleven inte är tillräckliga för att fullgöra den grundläggande utbildningens lärokurs, är det möjligt som en lösning i sista hand att avvika från målen i läroämnet eller läroämnen i den grundläggande utbildningen.

Utgångspunkten för att anordna lärande och skolgång är såväl den enskilda elevens som hela undervisningsgruppens styrkor och vad eleverna behöver utveckla och lära sig. Man ska se till att eleven upplever att hens behov av stöd i lärande och skolgång identifieras och beaktas och att hen får det stöd hen behöver. Stödet för lärande och skolgång ska anordnas enligt principer om inkludering. För anordnandet av stöd är det avgörande att behovet av stöd identifieras i tidigt skede. Stöd för lärande ska i första hand anordnas i elevens egen undervisningsgrupp. Stödet ska vara flexibelt och systematiskt och om det behövs ska det ändras när elevens behov av stöd förändras.

Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande, gruppspecifika stödformer och elevspecifika stödåtgärder förutsätter systematisk ledning och systematiskt ledarskap.
Utbildningsanordnaren och rektorn ansvarar för att stödåtgärder, resurser för åtgärderna, strukturella lösningar, ansvarsfördelning och arrangemang på ett ändamålsenligt sätt har införts i den lokala läroplanen och i en läsårsplan som baserar sig på den lokala läroplanen och att stödåtgärderna genomförs på ett systematiskt sätt. Effekten av undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande, gruppspecifika stödformer och elevspecifika stödåtgärder ska utvärderas regelbundet. Alla anställda har ansvar för att leda det egna arbetet enligt gemensamt överenskomna principer och mål.

7.1 Elevens rätt till stöd för lärande och skolgång

En elev som har svårigheter att delta i undervisningen eller att klara av sina studier har rätt att få stöd för lärandet och skolgången. De undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande som utbildningsanordnaren säkerställt utgör en grund för att på ett ändamålsenligt sätt genomföra stödet som en del av verksamheten inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen. I första hand ska gruppspecifika stödformer erbjudas, såsom allmän stödundervisning, stödundervisning i undervisningsspråket samt undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning. Eleven ska ges stöd enligt inkluderande principer i första hand i sin egen undervisningsgrupp.

En elev har också rätt att få elevspecifika stödåtgärder, om regelbundet deltagandet i de gruppspecifika stödformerna som erbjudits inte är tillräckliga för att stödja hen i studierna, eller om eleven fortfarande har svårigheter att delta i undervisningen. Elevens lärande och skolgång kan stödas med både gruppspecifika stödformer och elevspecifika stödåtgärder samtidigt.

Genomförandet av stödet för eleven ska planeras och genomföras så att de gruppspecifika stödformernas och de elevspecifika stödåtgärdernas inverkan på skoldagens längd är förenlig med lagen om grundläggande utbildning och förordningen om grundläggande utbildning och inte orsakar onödig belastning för eleven.

Utbildningsanordnaren ska fatta ett förvaltningsbeslut utgående från en plan om det elevspecifika stöd som ska erbjudas eleven. Genomförandet av stödet följs upp och utvärderas, och om elevens behov av stöd förändras ska ett nytt förvaltningsbeslut fattas.

Genom gruppspecifika stödformer eller elevspecifika stödåtgärder avviker man inte från den grundläggande utbildningens lärokurs eller mål i den lokala läroplanen. Eleven har alltid rätt att få undervisning i enlighet med vad som föreskrivs om antalet årsveckotimmar i förordningen om grundläggande utbildning.

Om det är nödvändigt att avvika från lärokursen och innehållet i ett visst läroämne på grund av elevens svaga prestationer, är det möjligt endast om eleven redan utöver andra former som en
elevspecifik stödåtgärd fått specialundervisning i ifrågavarande läroämne av en speciallärare eller en specialklasslärare i en smågrupp eller specialklass.

En avgränsning av lärokursen för eleven kommer i fråga först då eleven trots stödåtgärder inte uppnår vitsordet hjälpliga kunskaper (5). En tillförlitlig bedömning av behovet av att avgränsa lärokursen görs på det sätt som utbildningsanordnaren beslutar. I bedömningen ska dokumentation ingå över hur behovet av att avgränsa lärokursens mål och innehåll har
konstaterats. Som stöd för bedömningen kan man använda utlåtanden av olika sakkunniga. Ett förvaltningsbeslut om stöd ska fattas och motiveras. I motiveringen ska anges vilka eventuella

andra uppgifter och utredningar som ligger till grund för beslutet och de författningar som tillämpats ska anges.

Utöver lagen om grundläggande utbildning syftar också lagen om elev- och studerandevård till att främja elevernas lärande, hälsa och välbefinnande samt delaktighet och till att förebygga att problem i anknytning till lärande och skolgång uppkommer. Med elevvård avses att främja och upprätthålla elevernas goda studieframgång, goda psykiska och fysiska hälsa och sociala välbefinnande och understödjande verksamheter inom skolgemenskapen. Elevvården, som i första hand ska genomföras som förebyggande och gemensam elevvård, är den centrala formen av stöd för skolgång och deltagande och syftar i första hand till att påverka verksamhetskulturen i hela skolgemenskapen. Den gemensamma elevvården är en gemensam uppgift för alla yrkesverksamma i skolgemenskapen. Därtill stöder elevvårdstjänsterna och den sektorsövergripande individuella elevvården elevernas individuella behov av stöd för lärande, välbefinnande och hälsa samt utvecklingen av sociala och psykiska färdigheter. Om en anställd vid en skola bedömer att en elev utöver stöd för lärande och skolgång enligt lagen om grundläggande utbildning behöver annat stöd, ska hen förfara enligt vad som föreskrivs i lagen om elev- och studerandevård om

ansvaret att hänvisa eleven till elevvårdstjänsternas personal.

7.2 Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande

En undervisningsarrangemangen som stöder förutsättningarna för lärande gäller all verksamhet inom den grundläggande utbildningen. De utgör en central del av skolans verksamhetskultur, som ger förutsättningar för alla elevers delaktighet, lärande och skolgång. Digital och fysisk
tillgänglighet ska beaktas i verksamheten och undervisningsarrangemangen i skolan. Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande utgör grunden för en god grundläggande utbildning, gruppspecifika stödformer och elevspecifika stödåtgärder. Utbildningsanordnaren ansvarar för att undervisningsarrangemangen som
stöder förutsättningarna för lärande tilldelas resurser, planeras, genomförs
och att effekterna utvärderas som en del av skolans verksamhet.

Samarbete mellan lärarna och mellan lärarna och yrkes- och sektorsövergripande aktörer samt strukturella lösningar som möjliggör samarbete är viktiga i planeringen och genomförandet av undervisningsarrangemangen som stöder förutsättningarna för lärande. Tillräckligt med tid ska reserveras för gemensam planering och gemensamt genomförande.

Med undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande avses

- att ge undervisning som tar hänsyn till elevernas olika behov och förutsättningar samt att differentiera undervisningen
- att ge språkmedveten undervisning som hjälper eleven att förstå språket i de olika läroämnena och kunskapsområdena
- att bilda undervisningsgrupper så att målen för undervisningen kan uppnås att använda pedagogiska lösningar som beaktar inte bara de elever som behöver stöd utan också de som studerar enligt målhelheter
- att läraren har förmåga att tillräckligt väl ta hänsyn till undervisningsgruppens behov och styrkor
- skolgångshandledare och annan personal som arbetar med eleverna anlitas som stöd för elevernas skolgång och deltagande i undervisningen.

Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande förutsätter en målinriktad och systematisk ledning, utvärdering och utveckling av den grundläggande utbildningen som helhet.

7.3 Gruppspecifika stödformer – mål och anordnande

Med gruppspecifika stödformer avses gruppspecifika arrangemang som gäller alla elever. De gruppspecifika stödformerna är allmän stödundervisning som ges av en lärare, stödundervisning i undervisningsspråket som ges av en lärare och undervisning som ges av en speciallärare i
samband med annan undervisning. För att genomföra gruppspecifika stödformer ska utbildningsanordnaren varje läsår i en plan som grundar sig på läroplanen reservera sammanlagt minst 0,122 undervisningstimmar per elev i skolan per vecka.

Gruppspecifika stödformer ska ges systematiskt som en del av skolans grundläggande

verksamhet under hela läsåret som ett tillägg till undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande. Gruppspecifika stödformer kan erbjudas genom olika ändamålsenliga grupparrangemang, till exempel genom samundervisning och kompanjonundervisning. Gruppspecifika stödformer möjliggör också kamratlärande.

När de gruppspecifika stödformerna genomförs ska lärarna samarbeta på ett systematiskt sätt. Vid planeringen och genomförandet av gruppspecifika stödformer kan lärarna dra nytta av att konsultera till exempel speciallärare. De gruppspecifika stödformerna är primära stödformer som alla elever har rätt till. Ingen plan för genomförande av elevspecifikt stöd utarbetas och inget beslut om stöd fattas. Gruppspecifika stödformer ska i första hand genomföras flexibelt i grupp. Gruppens storlek är inte begränsad.

Allmän stödundervisning som ges av en lärare

Med hjälp av allmän stödundervisning stärks uppnåendet av målen för undervisningen och fostran inom den grundläggande utbildningen. Allmän stödundervisning består av att eleven på förhand bekantar sig med det hen ska lära sig eller repeterar och befäster det hen lärt sig. Syftet med den allmänna stödundervisningen är att förbygga svårigheter och att försäkra sig om att eleven förstår det hen ska lära sig och gör framsteg i studierna. Den kan också användas för att tillgodose kortvarigt behov av stöd som beror på frånvaro.

Mål och innehåll för allmän stödundervisning

Syftet med den allmänna stödundervisningen är att hjälpa eleven att uppnå målen för lärande och att göra framsteg i sina studier. Som en del av den allmänna stödundervisningen får eleven lära sig färdigheter att lära sig, lärstrategier, och studiesätt som stöder hen i lärandet. Allmän stödundervisning kan ges i alla läroämnen, och den kan också användas för att stödja målen för mångsidig kompetens.

Anordnande av allmän stödundervisning

Allmän stödundervisning kan ges i samband med lektioner eller genom separata tilläggstimmar, undervisning i en mindre grupp eller personlig handledning. Den allmänna stödundervisningen ges enligt elevens schema under de lektioner där eleven behöver stödundervisning. Stödundervisningen kan också ges utanför lektionerna med beaktande av skoldagarnas maximala längd.

Allmän stödundervisning ska i första hand ges av den klass- eller ämneslärare som ansvarar för undervisningsgruppen. Allmän stödundervisning kan också ges av någon annan lärare. Samundervisning och kompanjonundervisning kan tillämpas för att genomföra allmän stödundervisning. Samarbetet mellan lärarna är viktigt när den allmänna stödundervisningen planeras och genomförs och dess effekter utvärderas.

Stödundervisning i undervisningsspråket som ges av en lärare

Stödundervisning i undervisningsspråket fokuserar i första hand på att stärka färdigheterna i undervisningsspråket och textfärdigheterna i de olika kunskapsområdena. Den ska ges elever som inte har tillräckliga färdigheter i

undervisningsspråket för att kunna fullgöra den grundläggande utbildningens lärokurs. Stödundervisning i undervisningsspråket är språkmedveten undervisning som stöder eleverna i att läsa, förstå, tolka och producera texter i olika läroämnen. Undervisningen inriktas på språket och innehållet i läroämnet samtidigt.

Mål och innehåll för stödundervisning i undervisningsspråket

Syftet med stödundervisning i undervisningsspråket är att stärka elevernas färdigheter i undervisningsspråket, vilket stöder eleverna att delta i undervisningen och gå framåt i studierna. Stödundervisning i undervisningsspråket fokuserar på att tillsammans med eleverna granska texter som är karakteristiska för läroämnet i fråga, att hitta särdrag i texterna och att handleda eleverna i att producera texter som studierna kräver samt att stärka det läroämnesspecifika ordförrådet.

Anordnande av stödundervisning i undervisningsspråket

Stödundervisning i undervisningsspråket anordnas på ett pedagogiskt ändamålsenligt sätt så att så många elever som möjligt kan dra nytta av den. Den kan ges under lektionerna enligt elevernas schema som samundervisning och kompanjonundervisning eller i en mindre grupp då de elever som behöver stödundervisning i undervisningsspråket kan få undervisning av en annan lärare i ett annat rum. Undervisningen kan även ges utanför lektionerna med beaktande av skoldagarnas maximala längd.

Stödundervisning i undervisningsspråket ges i första hand av den klass- eller ämneslärare som ansvarar för undervisningsgruppen. Stödundervisning i undervisningsspråket kan även ges av en annan lärare. Samarbetet mellan lärarna är viktigt när stödundervisning i undervisningsspråket planeras och genomförs och dess effekter utvärderas.

Undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning

Undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning ska anordnas så att den stöder och kompletterar annan undervisning och gör det möjligt att beakta elevernas behov i undervisningsgruppen. Den är i första hand en gruppspecifik stödform, och den är inte inriktad på behoven av stöd för lärandet hos enskilda elever utan på behoven av stöd för lärande hos en viss elevgrupp eller hela undervisningsgruppen. Undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning kan också inkludera konsultation av speciallärarен. Konsultationen riktar sig till lärarna och annan undervisningspersonal som arbetar med den ifrågavarande klassen eller gruppen.

Anordnande av undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning

Undervisningen som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning kan anordnas som samundervisning och kompanjonundervisning tillsammans med den lärare som undervisar undervisningsgruppen så att speciallärarен arbetar i samma klassrum eller förflyttar sig tillsammans med en mindre grupp till ett annat rum. Lärarna delar upp undervisningsuppgifterna mellan sig och planerar undervisningen tillsammans

och då kan speciallärarен stödja eleverna i
samband med annan undervisning. De lärare som undervisar eleven bedömer tillsammans elevens arbete, lärande, kunnande och uppförande. De gruppspecifika stödformerna anordnas och ändras då det behövs i enlighet med elevernas behov av stöd.

7.4 Elevspecifika stödåtgärder

En elev har rätt att utan dröjsmål få elevspecifika stödåtgärder, om de gruppspecifika stödformerna inte är tillräckliga för att stödja elevens lärande eller skolgång och om eleven behöver regelbundna stödåtgärder. Med elevspecifika stödåtgärder avses elevspecifik undervisning som ges av en speciallärare delvis i smågrupp och i samband med annan
undervisning, undervisning som ges av en speciallärare eller specialklasslärare i smågrupper, undervisning som ges av en specialklasslärare i en specialklass och elevspecifika tolknings- och biträdestjänster samt hjälpmedel som ges eleven med stöd av 31 § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning. Elevens lärande och skolgång kan stödjas med både gruppspecifika stödformer och elevspecifika stödåtgärder samtidigt.

Bedömningen av behovet av elevspecifika stödåtgärder inleds när de lärare som undervisar eleven konstaterar att gruppspecifika stödformer inte räcker för att stödja elevens lärande och skolgång. Eleven och hens vårdnadshavare kan också ge sina synpunkter på om de gruppspecifika stödformerna är tillräckliga.

Om det är uppenbart att elevens behov av elevspecifika stödåtgärder då hen inleder den grundläggande utbildningen inte i tillräcklig utsträckning kan stödjas med hjälp av gruppspecifika stödformer, kan en bedömning av elevens behov av elevspecifika stödåtgärder undantagsvis inledas redan innan den grundläggande utbildningen inleds. En plan om elevspecifika stödåtgärder ska utarbetas utgående från bedömningen av behovet av stöd och ett förvaltningsbeslut ska fattas.

De elevspecifika stödåtgärderna grundar sig på elevens individuella behov och ska ges regelbundet under lång tid. De elevspecifika stödåtgärderna ska anordnas med beaktande av elevens bästa i första hand i elevens egen skola. De elevspecifika stödåtgärderna förutsätter att lärarna samarbetar och vid behov konsulterar till exempel en speciallärare och annan undervisningspersonal.

Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande, gruppspecifika stödformer och elevspecifika stödåtgärder enligt lagen om grundläggande utbildning inriktas på att stödja elevernas lärande och skolgång och ersätter inte social- och hälsovårdstjänster.

Bedömning av behovet av elevspecifikt stöd

Vid bedömningen av behovet av elevspecifikt stöd ska man utreda och beskriva elevens behov av stöd för lärande och skolgång, läget i fråga om studiernas framskridande, stödformer som använts tidigare och de stödåtgärder som bäst stöder elevens lärande och som är förenliga med elevens bästa. Tidigt skede av lärande i undervisningsspråket, frånvaro, bristande motivation, eller bristfällig studieteknik kan inte i sig utgöra grund för behov av elevspecifika stödåtgärder. I första hand ska gruppspecifika stödformer

tillämpas också för att stödja elever som reagerar med beteende. Eleven kan också stödjas med elevspecifika stödåtgärder om det är för elevens bästa. Som en del av bedömningen ska också behovet av avvikelse från lärokursen eller målen i den lokala läroplanen utredas.

Bedömningen av behovet av stöd görs av elevens lärare. Om bedömningen av elevens behov av stöd förutsätter sektorsövergripande kompetens, kan vid behov utöver lärarna också elevvårdstjänsternas personal eller andra sakkunniga delta i bedömningen av behovet av stöd. Elevens egna åsikter och tankar ska utredas och beaktas på det sätt som elevens ålder och utvecklingsstadium förutsätter. Elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i bedömningen av behovet av stöd.

Yrkes- och sektorsövergripande samarbete kan stödja bedömningen av de elevspecifika stödåtgärderna, men det är inte ett villkor för att fatta ett förvaltningsbeslut eller att genomföra stödet, om inte elevens bästa och behovet av stöd förutsätter det. Förvaltningsbeslutet om stöd som baserar sig på bedömningen av behovet av elevspecifika stödåtgärder kan inte grunda sig enbart på en medicinsk bedömning. Anordnandet av undervisningen, undervisningen eller de elevspecifika stödåtgärderna ersätter inte tjänster som någon annan än utbildningsanordnaren har ansvar för att anordna.

Om situationen vid bedömningen av behovet av stöd kräver det kan man också utnyttja annan konsultation än den egna skolans speciallärare. Att till exempel avvika från lärokursens innehåll eller mål i läroplanen är en åtgärd som ingriper i elevens grundläggande rättigheter och i sådana fall rekommenderas att sektorsövergripande samarbete eller eventuella utlåtanden utnyttjas i större omfattning för att utreda vilket förfarande som skulle vara för elevens bästa. Vid bedömningen kan man till exempel också konsultera de utbildningsanordnare som på beslut av undervisnings- och kulturministeriet ska sörja för utvecklings-, handlednings- och stödtjänster som hör samman med undervisningen samt den konsultativa sjukhusundervisningstjänst som avses i lagen om grundläggande utbildning.

Plan för genomförande av elevspecifikt stöd

Utgående från bedömningen av behovet av elevspecifikt stöd ska en plan för genomförande av elevspecifikt stöd utarbetas. Planen ska utarbetas av elevens lärare i samarbete med eleven och hens vårdnadshavare. Det är ändå möjligt att utarbeta planen när det finns ett hinder för
samarbete, till exempel ett hinder som beror på vårdnadshavaren.

Av planen ska det framgå

- motiveringar samt eventuella andra uppgifter och utredningar om behovet av stödåtgärder
- genomförande och uppföljning av de stödåtgärder som baserar sig på bedömningen av behovet av stöd
- pedagogiska lösningar som stöder lärandet
- hur studierna framskrider

- eventuellt behov av att i enlighet med 20 h § i lagen om grundläggande utbildning avvika från den grundläggande utbildningens lärokurs eller mål i den lokala läroplanen samt
  elevspecifika mål och innehåll, hur studierna framskrider och bedömningen av eleven
- eventuellt behov av att i enlighet med 20 i § i lagen om grundläggande utbildning om anordnandet av undervisningen för en elev med funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan
- elevspecifika mål och centrala innehåll för en elev som studerar enligt verksamhetsområden samt hur studierna framskrider och bedömning av elevens kunnande i respektive verksamhetsområden

Genomförandet av planen och stödåtgärdernas tillräcklighet ska alltid utvärderas när elevens behov av stöd kräver det, dock minst en gång per läsår eller oftare om elevens behov förutsätter det. Planen är ett sekretessbelagt dokument.

Beslut om stöd

Utbildningsanordnaren ska fatta ett förvaltningsbeslut om stöd för eleven om de elevspecifika stödåtgärder som ska ges. Av beslutet ska de elevspecifika stödåtgärderna enligt elevens behov framgå:

- undervisning av en speciallärare delvis i smågrupp och i samband med annan undervisning
- undervisning av en speciallärare eller specialklasslärare i smågrupp
- undervisning av en specialklasslärare i en specialklass
- tolkningstjänster
- biträdestjänster
- hjälpmedel

Utbildningsanordnaren ska även fatta beslut om stöd vid avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i den lokala läroplanen. För en elev med en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan fattas beslutet om anordnande av grundläggande utbildning utgående från 20 i § i lagen om grundläggande utbildning. Ett förvaltningsbeslut ska utan obefogat dröjsmål fattas i alla ovannämnda situationer utgående från bedömningen av behovet av elevspecifikt stöd och den plan för genomförande av stöd som utarbetats utgående från bedömningen. Innan beslutet fattas ska utbildningsanordnaren höra eleven och hens vårdnadshavare.

Utgående från den plan som baserar sig på bedömningen kan utbildningsanordnaren fatta ett positivt eller negativt beslut. Om beslutet innebär att elevens skolplats blir en annan ska ett separat förvaltningsbeslut fattas om detta. Beslutet får verkställas utan att det har vunnit laga kraft. Om kommunen inte anordnar elevspecifika stödåtgärder eller grundläggande utbildning för en elev med funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan, fattas beslutet om stöd av elevens boningskommun.

De stödåtgärder och genomförandet av dem som beskrivits i planen för genomförande av

elevspecifikt stöd ska inte beskrivas i beslutet om stöd. Om det sker väsentliga förändringar i elevens situation och behov av stöd, ska ett nytt beslut om stöd fattas. När beslut om stöd fattas ska elevens vårdnadshavare höras.

Bedömningen av lärande, kunnande, arbete och uppförande för en elev som får elevspecifika stödåtgärder ska genomföras enligt de allmänna principerna för bedömningen, om det inte för eleven har fattats ett förvaltningsbeslut om att avvika från mål och innehåll i den grundläggande utbildningens lärokurs, eller om ett förvaltningsbeslut har fattats för
eleven om att undervisningen ska anordnas enligt verksamhetsområden.

Undervisning som ges av en speciallärare delvis i smågrupp och i samband med annan undervisning.

Med regelbunden undervisning som ges av en speciallärare delvis i smågrupp och i samband med annan undervisning avses sådan undervisning som ges av en lärare som innehar speciallärarbehörighet. Den kan ges i elevens egen undervisningsgrupp i samband med annan undervisning eller separat. Med regelbunden undervisning avses undervisning under en långvarig period, till exempel en termin eller ett läsår.

Undervisningen ska utgå från elevens individuella behov. Undervisning som ges av en speciallärare delvis i smågrupp och i samband med annan undervisning kan också genomföras i smågrupp separat från elevens egen undervisningsgrupp. Med smågrupp avses i detta fall en grupp om vars storlek utbildningsanordnaren bestämmer lokalt. Om det behövs kan undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning också ges endast en elev.

Undervisning som ges av en speciallärare delvis i smågrupp och i samband med annan undervisning innebär att under hälften av lektionerna i till exempel ett läroämne utgörs av undervisning som ges av en speciallärare antingen i samband med annan undervisning eller i smågrupp. En bedömning och en plan ska göras och ett förvaltningsbeslut ska fattas om stöd som ska ges eleven i form av om undervisning som ges av en speciallärare delvis i smågrupp och i samband med annan undervisning.

Undervisning som ges av en speciallärare eller specialklasslärare i ett eller flera läroämnen i smågrupp

Med undervisning som ges av en speciallärare eller specialklasslärare i ett eller flera läroämnen som en elevspecifik stödåtgärd avses undervisning under mer än hälften av lektionerna eller helt och hållet i smågrupp i ett eller flera läroämnen. I sådana fall anses eleven på grund av sin inlärningsförmåga eller sina förutsättningar för lärande ha nytta av undervisning som ges av en speciallärare eller specialklasslärare i en smågrupp i ett eller flera läroämnen. En bedömning och en plan ska göras och ett förvaltningsbeslut ska fattas om stöd som ska ges eleven i form av undervisning som ges av en speciallärare eller specialklasslärare under mer än hälften av lektionerna eller helt och hållet i smågrupp i ett eller flera läroämnen.

Undervisning i smågrupp som ges av en speciallärare eller en i ett eller flera läroämnen

som den enda elevspecifika stödåtgärden, är inte en tillräcklig orsak för att avvika från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i den lokala läroplanen.

En undervisningsgrupp som undervisas av en enda lärare bildas så att det i gruppen finns högst fem elever som får undervisning som ges av en speciallärare eller specialklasslärare i ett eller flera läroämnen i en smågrupp eller i en specialklass som en elevspecifik stödåtgärd. Maximiantalet med fem elever kan överskridas tillfälligt.

Undervisning som ges av en specialklasslärare i en specialklass

Anordnande av undervisning i specialklass som elevspecifik stödåtgärd för en elev innebär att eleven får undervisning som ges av en specialklasslärare i en specialklass. En del av undervisningen kan anordnas i samarbete enligt inkluderande principer så, att eleven har möjlighet att delta i undervisningen i andra undervisningsgrupper. En undervisningsgrupp som undervisas av en enda lärare bildas så att det i gruppen finns högst fem elever som får undervisning som ges av en speciallärare eller specialklasslärare i ett eller flera läroämnen i en smågrupp eller i en specialklass som en elevspecifik stödåtgärd. Maximiantalet med fem elever kan överskridas tillfälligt.

En bedömning och en plan ska göras och ett förvaltningsbeslut om stöd ska fattas om stöd som ska ges eleven i form av undervisning som ges av en specialklasslärare i en specialklass.

Undervisning som ges av en specialklasslärare i en specialklass som den enda elevspecifika stödåtgärden är inte en tillräcklig orsak för att avvika från lärokursen eller målen i den lokala läroplanen. I en grupp i specialklass som undervisas av en specialklasslärare kan finnas högst tio elever, men maximiantalet elever kan överskridas tillfälligt.

Tolkningstjänster

Med tolkningstjänster avses tolkningstjänster som tillhandahålls elever genom teckenspråk eller andra kommunikationsmetoder. Rätt till tolkningstjänst har elever med syn-, hörsel- eller talskadade och som behöver tjänsten för att kunna delta i den grundläggande utbildningen. Tolkningstjänsterna anordnas utgående från elevens behov.

En bedömning och en plan ska göras och ett förvaltningsbeslut om stöd ska fattas om de tolkningstjänster som ska ges eleven. Användning av tolkningstjänster som den enda elevspecifika stödåtgärden är inte en tillräcklig orsak för att avvika från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i den lokala läroplanen. En elev som får tolkningstjänster som den enda elevspecifika stödåtgärden påverkar inte gruppstorleken.

Elevspecifika biträdestjänster

Med elevspecifika biträdestjänster avses biträdestjänster som en elev behöver för att kunna delta i undervisningen i situationer där övriga undervisningsarrangemang inom

ramen för skolans grundläggande verksamhet och en eventuell skolgångshandledare för gruppen inte tillräckligt stöder eleven i att fullgöra den grundläggande utbildningens lärokurs och uppnå målen i den lokala läroplanen. Utbildningsanordnaren har möjlighet att anordna biträdestjänster förutom på personlig nivå även med hjälp av klassvisa biträdestjänster. Bestämmelserna i 3 § och 31 § i lagen om grundläggande utbildning förutsätter dock att elevens individuella behov utreds på ett tillräckligt sätt så att undervisningen och de tjänster som den kräver anordnas enligt elevens förutsättningar.

Användning av biträdestjänster som den enda elevspecifika stödåtgärden är inte en tillräcklig orsak för att avvika från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i den lokala läroplanen. En bedömning och en plan ska göras och ett förvaltningsbeslut om stöd ska fattas om biträdestjänster som ska ges eleven. I ett ärende som gäller elevspecifika biträdestjänster har eleven och vårdnadshavaren rätt att få ett beslut som uppfyller kraven på förvaltningsbeslut enligt förvaltningslagen och som kan överklagas.

En elev som får biträdestjänster som den enda elevspecifika stödåtgärden påverkar inte gruppstorleken.

Hjälpmedel

Utöver tolknings- och biträdestjänster ska elever som behöver elevspecifika stödåtgärder också ha tillgång till hjälpmedel som är nödvändiga för att de ska kunna delta i undervisningen och som stöder deras möjligheter att fullgöra den grundläggande utbildningens lärokurs och uppnå målen i den lokala läroplanen. Hjälpmedlen kan anordnas gruppvis, skolvis eller klassvis enligt elevens behov. Hjälpmedel som till sin natur är avsedda för fullgörande av lärokursen och deltagande i undervisningen och som därmed kan jämställas med läromedel kan vid behov också anordnas individuellt. De elevspecifika stödåtgärderna omfattar inte hjälpmedel som hör till medicinsk rehabilitering och som eleven behöver i skolan och i andra livssituationer. Till dessa har eleven rätt i enlighet med förordningen om medicinsk rehabilitering.

Vid genomförande av elevspecifika stödåtgärder ska lärarna och den övriga personalen samarbeta, och det kan också förutsätta att man konsulterar till exempel en speciallärare. Vid planering av stödåtgärderna kan man vid behov dra nytta av att också konsultera andra sakkunniga. Beslut om detta fattas enligt utbildningsanordnarens anvisningar. En bedömning och en plan ska göras och ett förvaltningsbeslut om stöd ska fattas om de hjälpmedel som förutsätts för att eleven ska kunna delta i undervisningen.

En elev som använder hjälpmedel som den enda elevspecifika stödåtgärden påverkar inte gruppstorleken.

7.5 Avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller från målen i läroplanen

Avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen innebär att elevens grundläggande rättigheter inskränks. Avvikelse från den grundläggande

utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen kan göras på tre sätt. Dessa är att framskrida i studierna enligt målhelheter, avgränsning av lärokursen samt tillfällig befrielsen från att fullgöra lärokursen i läroämnet av hälsoskäl. Om att framskrida i studier enligt målhelheter beskrivs i kapitel 5.4.3.

Avgränsning av lärokursen i ett läroämne

Lärokursen i ett läroämne får avgränsas först när eleven trots gruppspecifika stödformer och elevspecifika stödåtgärder inte med godkänt resultat (vitsordet hjälpliga kunskaper, 5) klarar av den grundläggande utbildningens lärokurs och målen i läroplanen. Lärokursen och målen i den lokala läroplanen kan avgränsas först då eleven som elevspecifik stödåtgärd fått undervisning i ifrågavarande läroämne av en speciallärare eller en specialklasslärare i smågrupp eller av en specialklasslärare i specialklass. Att avgränsa lärokursen är en åtgärd som ska användas i sista hand. Tidigt skede av språkinlärningen i undervisningsspråket, frånvaro, bristande motivation, bristfällig studieteknik eller utmaningar gällande beteende kan inte i sig utgöra grund för att avgränsa lärokursen.

Avgränsning av lärokursen innebär att målen för elevens lärande definieras utgående från elevens förutsättningar. Lärokursen avgränsas genom att mål och innehåll i den lokala läroplanen begränsas elevspecifikt. Målen ska ändå vara tillräckligt utmanande för eleven.

Avgränsning av lärokursen i ett läroämne eller mål i läroplanen förutsätter en aktuell och uppdaterad bedömning av behovet av stöd i enlighet med 20 d §, en plan i enlighet med 20 e § och ett beslut i enlighet med 20 f §. Eftersom en avgränsning av den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen är en åtgärd som ingriper i elevens grundläggande rättigheter rekommenderas att sektorsövergripande samarbete eller eventuella utlåtanden utnyttjas i större omfattning för att utreda vilket förfarande som skulle vara för elevens bästa.

Utbildningsanordnaren ska fatta ett skriftligt beslut om avgränsning av den grundläggande utbildningens lärokurs och målen i läroplanen i enlighet med 20 h §. Beslutet ska fattas utan obefogat dröjsmål.

Innan beslutet fattas ska utbildningsanordnaren höra eleven och hens vårdnadshavare. Vårdnadshavaren ska informeras om vilka följder en avgränsning av lärokursen har på elevens behörighet för fortsatta studier efter den grundläggande utbildningen.

Om det sker väsentliga förändringar i elevens situation och behov av stöd, ska ett nytt förvaltningsbeslut om stöd fattas. Om att fatta förvaltningsbeslut föreskrivs i förvaltningslagen.

Om den grundläggande utbildningens lärokurs eller mål för eleven ska den plan för genomförande av elevspecifikt stöd en enlighet med 20 e § i lagen om grundläggande utbildning som utgör grunden för beslutet om avgränsning innehålla information om de elevspecifika målen och innehållen, om hur eleven ska framskrida i studierna och om principer som ska tillämpas vid bedömning av eleven. Planen ska utarbetas av de lärare som undervisar eleven i samarbete med eleven och vårdnadshavaren. Bedömningen av

elevens kunnande genomförs enligt målen som fastställts i planen och de principer som beskrivs i kapitel 6. Om den grundläggande utbildningens lärokurs eller mål har avgränsats för eleven genomförs bedömningen av kunnandet i relation till de mål som fastställts för hen. Vid bedömningen ska verbala omdömen användas, med undantag av slutbedömningen. Det verbala omdömet ska förses med en asterisk (*) som beteckning för avgränsningen. Vid bedömning med verbala omdömen ska till övriga delar riktlinjerna för den summativa bedömningen följas. Samma principer ska följas även i eventuella mellanbetyg. I avgångsbetyg ska siffervitsordet 5 * antecknas.

Genomförandet av planen och stödåtgärdernas tillräcklighet ska utvärderas enligt behov, dock minst en gång per läsår. Planen ska granskas oftare om elevens behov förutsätter det.

Tillfällig befrielse från att fullgöra lärokursen i läroämnet på grund av hälsoskäl

Avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs och mål i den lokala läroplanen görs även då eleven tillfälligt befrias från att fullgöra lärokursen i läroämnet på grund av hälsoskäl. Med tillfällig befrielse från att fullgöra lärokursen i ett läroämne avses att eleven av hälsoskäl under en kort och viss tid inte deltar i undervisningen. Befrielsen kan gälla deltagandet i de veckovisa lektionerna i ett enskilt läroämne under högst fyra månader. En avvikelse från mål eller innehåll i läroplanen är en åtgärd som ingriper i elevens grundläggande rättigheter och därför rekommenderas att sektorsövergripande samarbete eller eventuella utlåtanden utnyttjas för att utreda vilket förfarande som skulle vara för elevens bästa.

Tillfällig befrielse från att fullgöra lärokursen i läroämnet på grund av hälsoskäl för en elev förutsätter en aktuell och uppdaterad bedömning av behov av stöd i enlighet med 20 d §, en plan i enlighet med 20 e § och ett beslut i enlighet med 20 f § i lagen om grundläggande utbildning. I planen som grundar sig på en bedömning ska framgå den lärokurs som eleven studerar och den avvikelse som görs från den, avvikelsen från timfördelningen i den årskurs i vilken eleven studerar, elevspecifika mål och innehåll, hur eleven ska framskrida i studierna och om vilka principer som ska tillämpas vid bedömning av eleven. Utbildningsanordnaren ska fatta ett skriftligt förvaltningsbeslut om avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller från målen i läroplanen om vilket föreskrivs i 20 h § i lagen om grundläggande utbildning. Beslutet ska fattas utan obefogat dröjsmål.

Före beslutet fattas ska utbildningsanordnaren höra eleven och hens vårdnadshavare. Om det sker väsentliga förändringar i elevens situation och behov av stöd, ska ett nytt förvaltningsbeslut fattas.

Om en tillfällig befrielse på grund av hälsoskäl inte är tillräckligt för att främja elevens lärande och skolgång och trygga fullgörandet av den grundläggande utbildningens lärokurs, ska anordnande av grundläggande utbildning i enlighet med 20 i § i lagen om grundläggande utbildning om studier för en elev med en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga tillämpas.

7.6 Anordnande av grundläggande utbildning för en elev med en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan

Om ett beslut om tidigarelagd läroplikt i enlighet med 2 § 3 mom. i läropliktslagen har fattats för en elev och eleven fortsättningsvis har behov av stöd i den grundläggande utbildningen ska ett beslut om stöd fattas för eleven. Stödåtgärderna ska bestå av elevspecifika stödåtgärder och avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen. Om eleven inte kan studera enligt en läroplan indelad i läroämnen, kan det för elevens del beslutas att undervisningen ordnas enligt verksamhetsområden. Beslutet om tidigarelagd läroplikt ska vara fattat i samarbete med sakkunniga både inom småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen före övergången till den grundläggande utbildningen. På så sätt utformas barnets lärstig enligt barnets bästa. Om det under den grundläggande utbildningen framkommer att en elev har en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan och som är sådan att den skulle ha lett till tidigarelagd läroplikt, kan elevens undervisning anordnas med hjälp av stödåtgärder inom den grundläggande utbildningen.

En bedömning av behovet av stödåtgärder ska genomföras för en elev med en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan. Då ska också elevens eventuella behov av att studera enligt verksamhetsområden och inte enligt en läroplan som är uppdelad i läroämnen bedömas. Eleven har i första hand rätt att studera enligt läroämnen. Eleven övergår till undervisning enligt verksamhetsområden först då eleven på grund av funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan och trots elevspecifika stödåtgärder och avgränsning av lärokurserna inte kan studera enligt läroämnen.

De uppgifter om stöd som utgör grund för utbildningsanordnarnas finansiering ska enligt lagen om nationella studie- och examensregister registreras i Utbildningsstyrelsens nationella, centraliserade integrationsservice (KOSKI) för studierättigheter och prestationer. I detta register ska man också införa uppgifter om förvaltningsbeslut som i enlighet med 20 i § i lagen om grundläggande utbildning fattats för anordnande av undervisning för en elev med en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga liksom information om huruvida elevens undervisning anordnas enligt verksamhetsområden eller läroämnen.

För eleven ska en plan för genomförande av elevspecifikt stöd i enlighet med 20 e § i lagen om grundläggande utbildning utarbetas om hur eleven ska framskrida i studierna. I planen ska beskrivas de för eleven fastställda elevspecifika målen och innehållen i den grundläggande utbildningens lärokurs, de elevspecifikt fastställda målen och innehållen, de principer som ska tillämpas vid bedömning av eleven och om genomförande och uppföljning av stödåtgärderna. Planen ska utarbetas av de lärare som ansvarar för elevens undervisning i samarbete med eleven och vårdnadshavaren. Utbildningsanordnaren ska fatta ett skriftligt förvaltningsbeslut om tillfällig befrielse som föreskrivs i 20 h § i lagen om grundläggande utbildning. Beslutet ska fattas utan obefogat dröjsmål.

En elev med en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan har rätt till alla gruppspecifika stödformer och elevspecifika stödåtgärder. Stödåtgärderna ska anordnas enligt elevens bästa och i första hand i elevens egen skola.

Ett yrkes- och sektorsövergripande samarbete ska alltid genomföras vid bedömning att behovet av att anordna undervisningen för en elev med en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga. Yrkes- och sektorsövergripande samarbete eller ett medicinskt utlåtande eller en exakt diagnos som bifogas beslutet är dock inte ett villkor för att fatta beslut eller genomföra stöd, om inte elevens bästa och behov av stöd kräver det.

Planen för genomförande av stödet, genomförandet av planen i praktiken och stödåtgärdernas tillräcklighet ska utvärderas enligt behov, dock minst en gång per läsår. Planen ska granskas oftare om elevens behov förutsätter det.

Innan ett förvaltningsbeslut fattas ska utbildningsanordnaren höra eleven och hens vårdnadshavare. Om det sker väsentliga förändringar i elevens situation och behov av stöd, ska ett nytt förvaltningsbeslut om stöd fattas. Om att fatta förvaltningsbeslut föreskrivs i förvaltningslagen.

Förlängd läroplikt (i kraft till och med den 31 juli 2026)

Om barnet på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom uppenbart inte på nio år kan nå de mål som ställts för den grundläggande utbildningen i lagen om grundläggande utbildning, blir barnet läropliktigt ett år tidigare (förlängd läroplikt). Läroplikten upphör när den läropliktige fyller 18 år eller när den läropliktige före det med godkänt resultat har avlagt en examen på andra stadiet. Ett beslut om förlängd läroplikt ska i huvudsak fattas före läroplikten uppkommer. Bestämmelsen 20 i § i lagen om grundläggande utbildning träder i kraft den 1 augusti 2026.

Ett beslut om särskilt stöd och en individuell plan för hur undervisningen ska ordnas (IP) är i kraft till dess att de senast den 31 augusti 2026 granskats i enlighet med kapitel 4 a i lagen om grundläggande utbildning. De beslut om särskilt stöd som även innefattar beslut om förlängd läroplikt kan uppdateras i enlighet med den nya lagstiftningen från och med den 1 augusti 2026.

7.7 Undervisning för en elev som är patient inom den specialiserade sjukvården och konsultativ sjukhusundervisningstjänst

För en elev som får specialiserad sjukvård anordnas undervisningen i första hand i den egna skolan. Men om eleven är patient på ett sjukhus, är den kommun där sjukhuset ligger skyldig att anordna undervisningen för eleven, om det är motiverat med beaktande av elevens hälsotillstånd, pedagogiska specialbehov och vårdsmässiga åtgärder och det inte är elevens bästa att undervisningen anordnas på något annat sätt. Även andra verksamhetsenheter inom den specialiserade sjukvården kan anordna undervisning för elever som får specialiserad sjukvård. Om anordnandet av undervisning för en elev som är patient inom specialiserad sjukvård och konsultativ

sjukhusundervisningstjänst föreskrivs närmare i kapitel 5.

7.8 Kontinuerligt stöd i övergångsskeden, samarbete och smidig överföring av information

Småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen och andra stadiet bildar ett kontinuum som stöder barnets och den ungas växande och lärande. Detta stärks genom en smidig informationsöverföring mellan utbildningsanordnarna. Genom samarbete stärks också barnens och vårdnadshavarnas delaktighet. Samarbetet ska utvecklas och utvärderas under utbildningsanordnarens ledning.

För att kunna säkerställa ett kontinuerligt stöd är det viktigt att ha tillräcklig information om elevens stöd och om vilka stödformer och stödåtgärder som är ändamålsenliga. Om barnet har fått barnspecifika stödåtgärder i förskoleundervisningen ska informationen om genomförandet av stödet och dess effekter beaktas då barnet övergår till den grundläggande utbildningen. Om barnet har använt individuella hjälpmedel, fått barnspecifika tolknings- eller biträdestjänster, eller regelbunden undervisning av en speciallärare eller undervisning av en speciallärare på heltid i smågrupp i förskoleundervisningen ska detta beaktas då barnet övergår till den grundläggande utbildningen. En bedömning av behov av elevspecifika stödåtgärder ska genomföras i övergångsskedet och planen för genomförande av stöd utarbetas i samarbete.

När en läropliktig elev övergår till en annan utbildningsanordnares utbildning ska den tidigare utbildningsanordnaren trots sekretessbestämmelserna utan dröjsmål lämna den nya utbildningsanordnaren de uppgifter som är nödvändiga för anordnandet av den läropliktigas utbildning. Målet är att information som är central med tanke på undervisningen, stödet för lärandet, handledningen och anordnandet av individuell elevvård överförs till den nya utbildningsanordnaren. Överföring av information i anknytning till individuell elevvård förutsätter samtycke. Vid överföringen av information ska gällande bestämmelser iakttas. Utbildningsanordnarna ansvarar för att skapa och utveckla rutiner för informationsöverföring.

7.9 Frågor som avgörs på lokal nivå

Principer för genomförande, rutiner för samarbete och ansvarsfördelning

Rektorns ansvar

Rektor skapar ramar och förutsättningar för praktiskt genomförande av ändamålsenligt stöd. Hen ansvarar även för fördelningen av befintliga resurser samt för att stödstrukturerna är dokumenterade i skolans läsårsplan. Rektor beslutar om tillfällig befrielse för en elev från att fullgöra lärokursen i läroämnet om eleven av hälsoskäl inte kan studera läroämnet (LGr 628/1998 § 20h).

Principer och ansvar för utarbetande och precisering av läsårsplanen

Rektorerna besluter under ledning av utbildningschefen om stödåtgärder och strukturella lösningar samt ansvar och arrangemang av stödets förverkligande.

Rutiner vid övergångar samt förfarande och ansvarsfördelning för överföring av

information

Möten ordnas vid övergångsskeden. Mötet sammankallas av läraren i småbarnspedagogiken inför övergången till förskolan, av förskolans lärare vid övergången till årskurs 1 och av skolan för åk 7–9 vid övergången från årskurs 6 till årskurs 7. Vid övergången till andra stadiet tar mottagande läroanstaltkontakt med sändande skola. Under överföringsmötena diskuteras behovet av stöd och resurs för elevens skolgång. Observera att överföring av uppgifter som gäller elevspecifik elevvård kräver samtycke.

Mellan övergångsskedena överförs information mellan lärarna. Klassföreståndaren, speciallärare och klasslärare ansvarar för att informera om stödbehovet för eleven till övriga undervisande lärare.

Förfarande för samordning av stödet inom den grundläggande utbildningen och stödet inom förskoleundervisningen

Vi tryggar kontinuiteten i stödet för barnet/eleven genom aktuell överföring av information. Det barnspecifika stödet i förskolan ska tas i beaktande då den grundläggande utbildningen inleds.

Bildande av smågrupper och smågruppernas storlek

Specialklassundervisning och undervisning inom verksamhetsområden på heltid sker i Generalshagens skola och Harjurinteen koulu samt vid behov i Lovisavikens skola.

De beslut som kräver extra resurs fattas av utbildningschefen.

Lokala principer, rutiner och ansvarsfördelning i anknytning till utvärdering av genomförande och av gruppspecifika stödformer och deras tillräcklighet

Nämnden för fostran och bildning fastställer skolornas årliga timresurs som även inkluderar stödundervisningsresursen.

Speciallärarteamet tillsammans med skolans rektorer planerar och utvärderar det skolvisa speciallärarbehovet läsårsvis. Utbildningschefen beslutar om fördelningen av den årliga skolgångshandledarresursen efter att ha hört rektorerna.

De lokala principerna och rutinerna för ordnandet av det gruppspecifika stödet utvärderas i verksamhetsberättelsen.

Rutiner och ansvarsfördelning i anknytning till beredning av beslut om elevspecifika stödåtgärder samt ansvar för beslutsfattandet

Elev och vårdnadshavare ska höras innan beslut om elevspecifika stödåtgärder fattas. Bedömningen och planeringen av stödet görs i samråd med undervisande lärare. Vid behov inkallas elevhälsotjänsternas personal och andra aktörer. Förvaltningsbeslutet om det elevspecifika stödet fattas av utbildningschefen

Praktisk beredning av och ansvarsfördelning för beslut om avvikelse från lärokursen i ett läroämne och från målen i den lokala läroplanen samt rutiner och ansvar för beslutsfattandet

Elev och vårdnadshavare ska höras innan beslut om avvikelse från lärokursen i ett eller flera läroämnen eller från målen i den lokala läroplanen fattas. Bedömningen av behovet av avvikelse och planeringen avvikelsen från lärokursen görs i samråd med undervisande lärare. Vid behov inkallas elevhälsotjänsternas personal och andra aktörer.

Förvaltningsbeslutet om det elevspecifika stödet fattas av utbildningschefen.

8 ELEVVÅRD

I enlighet med lagen om elev- och studerandevård är utbildningsanordnaren skyldig att göra upp en elevvårdsplan. Lovisa stads elevvårdsplan går under namnet elevhälsoplan. Planen gäller förskolan, den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen samt den förberedande undervisningen.

I enlighet med lagen om elev- och studerandevård är utbildningsanordnaren skyldig att göra upp en elevvårdsplan. Lovisa stads elevvårdsplan går under namnet elevhälsoplan. Planen gäller såväl förskolan, den grundläggande och gymnasieutbildningen samt den förberedande undervisningen.

Med elevhälsa avses främjande och upprätthållande av elevens studieframgång, psykiska och fysiska hälsa och sociala välbefinnande samt understödjande verksamheter inom skolgemenskapen. Elevhälsoarbetet styrs av att barnens och ungdomarnas bästa prioriteras och deras välbefinnande främjas.

Syftet med utbildningsanordnarens elevhälsoplan är att förenhetliga tillvägagångssätten i skolorna och gymnasierna.

Lovisa och Lappträsk har en gemensam sektorsövergripande styrgrupp för elevhälsa. Dess uppgift är att svara för allmän planering, utveckling, styrning och bedömning av elevhälsa. Elevhälsoplanen utarbetas i samarbete med skolornas och elevvårdstjänsternas personal samt elever och deras vårdnadshavare. Välfärdsområdet har enligt hälso- och sjukvårdslagen en skyldighet att samarbeta vid beredningen av en utbildningsanordnares elevhälsoplan. Denna elevhälsoplan bifogas till kommunens välfärdsplan för barn och unga enligt § 12 i barnskyddslagen.

I denna plan beskrivs utförandet av generellt inriktat och individuellt inriktad elevhälsa i Lovisa.

- En uppskattning av det totala behovet av elevhälsa och tillgängliga elevhälsotjänster
- Skolgemenskapens åtgärder för främjande av generellt inriktad elevhälsa
- Åtgärder för organisering av nödvändiga stödåtgärder gällande individuellt inriktad elevhälsa
- Organisering av samarbete mellan barn, elever och studerande samt deras familjer, skolans personal och övriga sektorer som stöder barns, elevers och studerandes välbefinnande.

- I elevhälsoplanen finns bifogat
    - plan för hur eleverna ska skyddas mot våld, mobbning och trakasserier
    - krisplan

Elevhälsoplanen innehåller elevhälsoarbetets mål och centrala principer samt åtgärder för genomförande och övervakning av elevhälsan samt en beskrivning på hur nödvändiga uppgifter för ordnande av elevhälsan samlas in.

I Lovisa stads elevhälsoplan beskrivs

- hur man hänvisar eleven till skolhälsovårds-, skolkurators- och skolpsykologtjänster
- hur man sammankallar en sektorsövergripande expertgrupp för att stödja en enskild elev, skaffar samtycke och deltar i arbetet
- hur man utarbetar och förvarar elevhälsojournaler och utser en ansvarsperson för utbildningsanordnarens elevhälsoregister
- hur man ordnar den nödvändiga elevhälsan i samband med en disciplinär åtgärd eller då eleven förvägras deltagande i undervisningen
- verksamhetspraxis för lärarens bedömning av elevens helhetssituation inför de omfattande hälsoundersökningarna i årskurserna 1, 5 och 8
- förfaringssätt till meddelande av elevens specialdiet eller medicinering under skoldagen.

Elevhälsans helhet

Elevhälsan stöder barns och ungas lärande och välbefinnande i skolans vardag samt främjar samarbetet mellan hemmet och skolan. Med individuellt inriktade elevhälsotjänster avses de kurators-, psykolog- och hälsovårdstjänster som erbjuds i samtliga skolor i Lovisa. Den generellt inriktade elevhälsan är förebyggande och yrkesövergripande och stöder hela gemenskapen.

8.1 Uppskattning av det totala behovet av elevhälsa och tillgängliga elevhälsotjänster

En uppskattning av det totala behovet av elevhälsa och tillgängliga skolhälsovårds- samt kurators- och psykologtjänster sammanställs för varje skola. Behoven meddelas årligen till välfärdsområdet. Genom uppskattningarna säkerställs att elevhälsotjänsterna är tillräckliga med beaktande av elevernas och skolgemenskapens behov, förverkligande av hälsoundersökningar och personaldimensionering samt organisering av tjänsterna inom utsatt tid.

I uppskattningen av det totala behovet av elevhälsa ingår resurser som behövs i individuellt och generellt inriktat elevhälsoarbete och i elevhälsosamarbetet. I uppskattningen av det totala behovet beaktas till exempel antalet skolenheter och elevantalet i skolorna samt varje skolas särdrag. I uppskattningen beaktas även antalet elever med elevspecifikt stöd och elever med invandrarbakgrund. I uppskattningen används mångsidigt lokala uppföljningsuppgifter om barns och ungas hälsa, välbefinnande och levnadsförhållanden. Uppgifter samlas också in av eleverna och

vårdnadshavarna, undervisningspersonalen och elevhälsopersonalen. Uppskattningen av det totala behovet av elevhälsa anges som årsverken.

I Lovisa sammanställs uppskattningen av det totala behovet av elevhälsa inkommande läsår och de elevhälsotjänster som finns tillgängliga i en tabell som bifogas till elevhälsoplanen. Östra Nylands välfärdsområde tillhandahåller elevhälsotjänsterna och meddelar utbildningsanordnaren de tillgängliga resurserna som årsverken. Dessutom samlas enhetsspecifika uppgifter om alla skolor i tabellen. Elevhälsans kalkylerade resurs påverkas av enhetens storlek, av antalet S2-elever samt antalet elever med elevspecifikt stöd och av andra skolspecifika observationer. Kartläggningen av behovet för inkommande läsår påbörjas redan i början av kalenderåret.

Personaldimensioneringen inom psykolog- och kuratorstjänster enligt § 9 a i lagen om elev- och studerandevård (16.12.2021/1146) är högst 670 studerande per kurator och högst 780 studerande per psykolog. I skolhälsovården är det rekommenderade elevantalet per hälsovårdare 460 och per läkare 2 100. (Rekommendationer för personaldimensionering vid barnrådgivningen och skolhälsovården 2023, Institutet för hälsa och välfärd).

8.2 Skolgemenskapens åtgärder för främjande av generellt inriktad elevhälsa

Generellt inriktad elevhälsa är en viktig del av förskoleundervisningens, den grundläggande utbildningens, den förberedande undervisningens och gymnasieutbildningens verksamhetskultur. Främjande av elevers och studerandes hälsa och välbefinnande ingår enligt 6 § i lagen om elev- och studerandevård i helheten av generellt inriktat arbete. Med detta avses verksamhet för att övervaka och utveckla det generella och det individuella välbefinnandet samt uppkomsten av en sund, trygg och tillgänglig inlärningsmiljö, främja den psykiska hälsan och lärandet samt förebygga marginalisering. Skolornas personal bär det primära ansvaret för välbefinnandet inom skolgemenskapen.

I Lovisa stads elevhälsoplan beskrivs principerna för organiseringen av generellt inriktad elevhälsa per utbildningsform.

8.2.1 Generellt inriktad elevhälsa i förskoleundervisningen

I utbildningsanordnarens elevhälsoplan beskrivs

• verksamhetssätten för generellt inriktad elevhälsa i förskoleundervisningen

• ledningen och sammansättningen av och verksamhetssätten för de enhetsspecifika elevhälsogrupperna inom förskoleundervisningen.

Elevhälsan ska främst vara förebyggande elevhälsa med generell inriktning som stöder hela förskoleundervisningsgemenskapen. Med generellt inriktad elevhälsa avses en sådan verksamhetskultur inom förskoleundervisningsenheten som främjar förskolebarns lärande, hälsa och välbefinnande, sociala ansvarighet, interaktion och delaktighet. Den generellt inriktade elevhälsan är planmässigt och målinriktat arbete som utförs i förskoleundervisningens vardag

8.2.1.1 Verksamhets- och tillvägagångssätt för förskoleundervisningens skolspecifika elevhälsogrupp

För planeringen, utvecklingen, genomförandet och bedömningen av generellt inriktat arbete svarar skolans generellt inriktade elevhälsogrupp, som leds av skolans rektor eller biträdande rektor. Till gruppen hör utöver ordföranden till exempel speciallärаren, skolpsykologen, skolkuratorn, skolhälsovårdaren samt övrig personal vid behov. Till gruppen kallas regelbundet också representanter för vårdnadshavare och förskolebarn. Planeringen innebär koordinering av elevhälsan som helhet i enheten och riktlinjer för den individuellt inriktade elevhälsans verksamhetssätt. Planeringen och genomförandet av den generellt inriktade elevhälsan är gruppens viktigaste uppgift, vilket innebär att säkerställa tryggheten, sundheten och välbefinnandet i förskolan.

Den generellt inriktade elevhälsogruppen har bl.a. följande uppgifter:

• Skapande av strukturer och verksamhetssätt för generellt inriktat och förebyggande arbete

• Användning av grupp- och enhetsspecifik välfärdsinformation i planeringen och definierandet av den generellt inriktade elevhälsans åtgärder

• Beredning och uppdatering av skriftliga planer

• Meddelande om verksamhetssätten och planerna

• Främjande av förskolebarnens och vårdnadshavarnas delaktighet

• Främjande av interaktion och socialt välbefinnande

• Förfaringssätt för stärkandet av känslo- och interaktionsfärdigheter

• Stödjande av arbetsro

• Förebyggande av mobbning, trakasserier och våld och överenskommande om verksamhetssätt för att ingripa i dem

• Övervakning och bedömning av tillståndet för trygghet och välbefinnande i förskolgemenskapen och i grupperna samt effektiviteten av den generellt inriktade elevhälsan

Den generellt inriktade elevhälsogruppens arbete är generellt inriktat och förebyggande. Arbetet kan vara inriktat på en enskild grupp eller hela skolgemenskapen. Ärenden behandlas på en allmän och generell nivå, och gruppen behandlar aldrig ett ärende som gäller ett enskilt barn. Generellt inriktade åtgärder kan riktas mot alla medlemmar i gemenskapen eller koncentreras till exempel på en grupp där man har observerat mobbning eller problem med arbetsro.

Den generellt inriktade elevhälsogruppen sammanträder regelbundet enligt en på förhand överenskommen tidtabell. Gruppen planerar, utvärderar och utvecklar sin verksamhet årligen. Ärenden som behandlas i gruppen dokumenteras i skolan.

8.2.1.2 Samarbete och rutiner för granskningen av sundheten och trygghet i förskolemiljön samt välbefinnandet bland barnen

Borgå miljöhälsovård gör i enlighet med sin tillsynsplan en granskning i skolorna vart tredje år. Den sektorsövergripande granskningen för förskolan görs i samband med den sektorsövergripande inspektionen i skolan.

I samband med granskningen görs observationer och man bedömer lokalernas skick. Genom granskningen bedöms bl.a. inneluftens kvalitet och ventilationens tillräcklighet, buller som verksamheten orsakar, lokalernas lämplighet till användningsändamålet samt

lokalernas tillräcklighet i relation till barnantalet. Slutrapporten skickas till deltagarna och elevhälsans styrgrupp. De brister som observerats i inspektionen måste åtgärdas inom utsatt tid. Rektorn kontaktar vid behov fastighetsägaren om eventuella konstaterade brister.

Vårdnadshavarna, personalen, föräldraföreningen och samarbetspartnerna informeras om läroanstaltens sektorsövergripande inspektion. Den generellt inriktade elevhälsogruppen fyller tillsammans i en sammanfattningsblankett som hittas på THL: sidor (thl.fi).

8.2.2 Generellt inriktad elevhälsa inom den grundläggande utbildningen och den förberedande undervisningen

I utbildningsanordnarens elevhälsoplan beskrivs

• verksamhetssätten för generellt inriktad elevhälsa i skolgemenskapen

• ledningen och sammansättningen av och verksamhetssätten för de enhetsspecifika elevhälsogrupperna inom den grundläggande utbildningen och förberedande undervisningen.

Elevhälsan ska främst vara förebyggande elevhälsa med generell inriktning som stöder hela skolgemenskapen. Med generellt inriktad elevhälsa avses en sådan verksamhetskultur inom den grundläggande utbildningen och den förberedande undervisningen som främjar elevers lärande, hälsa och välbefinnande, sociala ansvarighet, interaktion och delaktighet. Den generellt inriktade elevhälsan är planmässigt och målinriktat arbete som utförs i skolans vardag.

Åtgärder som anknyter till att förebygga användning av tobaksvaror och rusmedel beskrivs i de separata bilagorna Rusmedel i skolan och i planen för att förebygga användningen av tobaksvaror.

8.2.2.1 Verksamhets- och tillvägagångssätt för den grundläggande utbildningen och den förberedande undervisningens skolspecifika elevhälsogrupp

För planeringen, utvecklingen, genomförandet och bedömningen av generellt inriktat arbete svarar skolans generellt inriktade elevhälsogrupp, som leds av skolans rektor eller biträdande rektor. Till gruppen hör utöver ordföranden till exempel speciallärаren, skolpsykologen, skolkuratorn, skolhälsovårdaren samt övrig personal vid behov. Till gruppen kallas regelbundet också representanter för vårdnadshavare och elever. Planeringen innebär koordinering av elevhälsa som helhet i enheten och således också att man kommer överens om den individuellt inriktade elevhälsans verksamhetssätt och samarbetspraxis. Planeringen och genomförandet av den generellt inriktade elevhälsan är gruppens viktigaste uppgift, vilket innebär att säkerställa tryggheten, sundheten och välbefinnandet i skolan.

Den generellt inriktade elevhälsogruppen har till exempel följande uppgifter:

• Skapande av strukturer och verksamhetssätt för generellt inriktat och förebyggande arbete

• Användning av grupp- och enhetsspecifik välfärdsinformation i planeringen och definierandet av den generellt inriktade elevhälsans åtgärder

• Beredning och uppdatering av skriftliga planer

• Meddelande om verksamhetssätten och planerna

• Främjande av elevernas och vårdnadshavarnas delaktighet

• Främjande av interaktion och socialt välbefinnande

• Förfaringssätt för stärkandet av känslo- och interaktionsfärdigheter

• Stödjande av arbetsro

• Förebyggande av mobbning, trakasserier och våld och överenskommande om verksamhetssätt för att ingripa i dem

• Övervakning och bedömning av tillståndet för trygghet och välbefinnande i skolgemenskapen och i grupperna samt effektiviteten av den generellt inriktade elevhälsan

Den generellt inriktade elevhälsogruppens arbete är generellt inriktat och förebyggande. Arbetet kan vara inriktat på en enskild grupp eller hela skolgemenskapen. Ärenden behandlas på en allmän och generell nivå och gruppen behandlar aldrig ett ärende som gäller en enskild elev. Generellt inriktade åtgärder kan riktas mot alla medlemmar i gemenskapen eller koncentreras till exempel på en grupp där man har observerat mobbning eller problem med arbetsro.

Den generellt inriktade elevhälsogruppen sammanträder regelbundet enligt en på förhand överenskommen tidtabell. Gruppen planerar, utvärderar och utvecklar sin verksamhet årligen. Ärenden som behandlas i gruppen dokumenteras.

8.2.2.2 Samarbete och rutiner för granskningen av sundheten och trygghet i skolmiljön samt välbefinnandet bland eleverna

Borgå miljöhälsovård gör i enlighet med sin tillsynsplan en granskning i skolorna vart tredje år. I samband med granskningen görs observationer och man bedömer lokalernas skick. Genom granskningen bedöms bland annat inneluftens kvalitet och ventilationens tillräcklighet, buller som verksamheten orsakar, lokalernas lämplighet till användningsändamålet samt lokalernas tillräcklighet i relation till elevantalet. Slutrapporten skickas till deltagarna och elevhälsans styrgrupp. De brister som observerats i inspektionen måste åtgärdas inom utsatt tid. Rektorn kontaktar vid behov fastighetsägaren om eventuella konstaterade brister.

Vårdnadshavarna, personalen, föräldraföreningen och samarbetspartnerna informeras om läroanstaltens sektorsövergripande inspektion. Den generellt inriktade elevhälsogruppen fyller tillsammans i en sammanfattningsblankett som hittas på THL: sidor (thl.fi).

8.2.3. Generellt inriktad studerandevård inom gymnasieutbildningen

I utbildningsanordnarens studerandevårdsplan beskrivs

- verksamhetssätten för generellt inriktad studerandevård i gymnasiegemenskapen
- ledningen och sammansättningen av och verksamhetssätten för de enhetsspecifika studerandevårdsgrupperna inom gymnasieutbildningen

Studerandevården ska främst vara förebyggande med generell inriktning som stöder hela gymnasiegemenskapen. Med generellt inriktad studerandevård avses en sådan verksamhetskultur som främjar studerandens lärande, hälsa och välbefinnande, sociala

ansvarighet, interaktion och delaktighet. Den generellt inriktade studerandevården är planmässigt och målinriktat arbete som utförs i vardag.

Åtgärder som anknyter till att förebygga användning av tobaksvaror och rusmedel beskrivs i de separata bilagorna Rusmedel i skolan och i planen för att förebygga användningen av tobaksvaror.

8.2.3.1 Verksamhets- och tillvägagångssätt för gymnasieutbildningens skolspecifika elevhälsogrupp

För planeringen, utvecklingen, genomförandet och bedömningen av generellt inriktat arbete svarar gymnasiets generellt inriktade studerandevårdsgrupp, som leds av skolans rektor. Till gruppen hör utöver ordföranden till exempel speciallärаren, psykologen, kuratorn, hälsovårdaren samt övrig personal vid behov. Till gruppen kallas regelbundet också representanter för studeranden och vårdnadshavare. Planeringen innebär koordinering av studerandevården som helhet i enheten och således också att man kommer överens om den individuellt inriktade studerandevårdens verksamhetssätt och samarbetspraxis. Planeringen och genomförandet av den generellt inriktade studerandevården är gruppens viktigaste uppgift. Vilket innebär att säkerställa tryggheten, sundheten och i välbefinnandet i skolan.

Den generellt inriktade studerandevårdsgruppen har till exempel följande uppgifter:

• Skapande av strukturer och verksamhetssätt för generellt inriktat och förebyggande arbete

• Användning av grupp- och enhetsspecifik välfärdsinformation i planeringen och definierandet av den generellt inriktade studerandevårdens åtgärder

• Beredning och uppdatering av skriftliga planer

• Meddelande om verksamhetssätten och planerna

• Främjande av studerandens och vårdnadshavarnas delaktighet

• Främjande av interaktion och socialt välbefinnande

• Förfaringssätt för stärkandet av känslo- och interaktionsfärdigheter

• Stödjande av arbetsro

• Förebyggande av mobbning, trakasserier och våld och överenskommande om verksamhetssätt för att ingripa i dem

• Övervakning och bedömning av tillståndet för trygghet och välbefinnande i skolgemenskapen och i grupperna samt effektiviteten av den generellt inriktade studerandevården

Den generellt inriktade studerandevårdsgruppens arbete är generellt inriktat och förebyggande. Arbetet kan vara inriktat på en enskild grupp eller hela gymnasiet. Ärenden behandlas på en allmän och generell nivå, och gruppen behandlar aldrig ett ärende som gäller en enskild studerande. Generellt inriktade åtgärder kan riktas mot alla medlemmar i gemenskapen eller koncentreras till exempel på en grupp där man har observerat mobbning eller problem med arbetsro.

Den generellt inriktade studerandevårdsgruppen sammanträder regelbundet enligt en på förhand överenskommen tidtabell. Gruppen planerar, utvärderar och utvecklar sin verksamhet årligen. Ärenden som behandlas i gruppen dokumenteras i skolan.

8.2.3.2 Samarbete och rutiner för granskningen av sundheten och trygghet i skolmiljön samt välbefinnandet bland studeranden

Borgå miljöhälsovård gör i enlighet med sin tillsynsplan en granskning i gymnasierna vart tredje år. I samband med granskningen görs observationer och man bedömer lokalernas skick. Genom granskningen bedöms bland annat inneluftens kvalitet och ventilationens tillräcklighet, buller som verksamheten orsakar, lokalernas lämplighet till användningsändamålet samt lokalernas tillräcklighet i relation till elevantalet. Slutrapporten skickas till deltagarna och studerandevårdens styrgrupp. De brister som observerats i inspektionen måste åtgärdas inom utsatt tid. Rektorn kontaktar vid behov fastighetsägaren om eventuella konstaterade brister.

Vårdnadshavarna, personalen, föräldraföreningen och samarbetspartnerna informeras om läroanstaltens sektorsövergripande inspektion. Den generellt inriktade studerandevårds-gruppen fyller tillsammans i en sammanfattningsblankett som hittas på THL: sidor (thl.fi).

8.3 Åtgärder för organisering av nödvändiga stödåtgärder, individuellt inriktad elevhälsa

Med individuellt inriktad elevhälsa avses skolhälsovårdstjänsterna, skolkurators- och skolpsykologtjänsterna inom elevhälsan samt den sektorsövergripande individuellt inriktade elevhälsa som gäller enskilda elever och utförs i en sektorsövergripande expertgrupp. Inom individuellt inriktad elevhälsa övervakar och främjar man elevens hälsa, välbefinnande, delaktighet och lärande som helhet, förebygger problem och erbjuder tidigt stöd.

Individuellt inriktad elevhälsa förutsätter alltid elevens och vid behov vårdnadshavarens samtycke.

Elevens delaktighet och åsikter ska beaktas i åtgärder och lösningar enligt elevens ålder och utvecklingsnivå. Bestämmelser om sekretess och utlämnande och mottagande av uppgifter ska följas i det individuellt inriktade arbetet.

När verksamhetskulturen vid enheten är som bäst beaktar den elevens individuella behov och skapar samtidigt en gemensam känsla av välbefinnande. Välbefinnandeperspektivet sträcker sig till all verksamhet och styr allas arbete i skolan. Med individuellt inriktad elevhälsa avses de hälsovårdstjänster, de skolkurators- och skolpsykologtjänster inom elevhälsan samt den sektorsövergripande individuellt inriktade elevhälsa som tillhandahålls enskilda elever.

Personalen har en skyldighet att hänvisa eleverna och deras vårdnadshavare att söka sig till de elevhälsotjänster som de behöver. Den individuellt inriktade elevhälsan baserar sig alltid på frivillighet och dess utförande förutsätter samtycke. Det individuellt inriktade arbete som utförs är både förebyggande och korrigerande.

Vårdnadshavarna meddelar skolan barnets specialdiet i början av varje läsår och då det sker förändring. Skolan ansvarar för att informationen förs vidare till centralköket.

I regel ges inte medicin till eleverna under skoldagen. Vårdnadshavarna ska i den mån det är möjligt be att läkaren ordinerar det sjuka barnet långverkande medicin som de kan ge barnet hemma före eller efter skolan.

Ifall eleven kan delta i undervisningen och medicinen måste ges under skoldagen,

övervakar och ger vid behov personalen den till barnet. Planer för läkemedelsbehandling utarbetas alltid på vårdnadshavarens initiativ. I utarbetandet av planen ska delta åtminstone en representant för vårdnadshavaren, en representant för hälsovården samt skolpersonal. Planen utgår från skriftliga anvisningar från den läkare som sköter barnet. I anvisningarna förklarar läkaren hur läkemedelsbehandlingen ska utföras i enheten. Vårdnadshavarna levererar läkemedlen med doseringsinstruktionerna till skolan i originalförpackningen.

Medicinen förvaras i ett låsbart medicinskåp eller vid behov i kylskåpet.

8.3.1 Individuellt inriktad elevhälsa i förskoleundervisningen

8.3.1.1 Elevhälsoprocessen inom förskoleundervisningen

Barnen inom förskoleundervisningen i Lovisa omfattas av rådgivningstjänsterna. Skolornas elevhälsopersonal tillhandahåller skolpsykolog- och skolkuratorstjänster som välfärdsområdets tjänster.

a) Rådgivningshälsovård

I rådgivningshälsovårdens individuellt inriktade uppgifter ingår att övervaka och främja förskolebarnens hälsotillstånd genom hälsoundersökningar samt hälsorådgivning och handledning.

b) Skolpsykolog- och skolkuratorstjänster

Med individuellt inriktade skolpsykolog- och skolkuratorstjänster inom elevhälsan avses stöd och handledning inom förskoleundervisningen med vilka man främjar barnets lärande, välbefinnande samt sociala och psykiska färdigheter. Tjänsterna utförs i samarbete med förskolebarnens vårdnadshavare. Skolpsykologen svarar också för genomförandet av skolmognadstester för barn inom förskoleundervisningen med undantag av frivilliga tester.

c) Sektorsövergripande individuellt inriktad elevhälsa

Sektorsövergripande individuellt inriktad elevhälsa utreder förskolebarnens behov av stöd. Den sektorsövergripande elevhälsan för ett enskilt barn utförs i en sektorsövergripande expertgrupp som samlas enligt situationen och behovet. Målet med den individuellt inriktade elevhälsan är att främja förskolebarnets hälsa, välbefinnande och framsteg i studierna som helhet. I arbetet stöder man också vårdnadshavarna och vid behov hänvisar dem till tjänster utanför förskolan.

Den sektorsövergripande expertgrupp som ska stöda ett enskilt barn sätts samman av den yrkesperson som har oro för barnets välbefinnande. Vårdnadshavarens samtycke begärs skriftligt med en separat blankett. Till expertgruppen kan kallas till exempel skolpsykologen, skolkuratorn, skolhälsovårdaren inom rådgivningstjänster och/eller barnets andra stödpersoner.

8.3.1.2 Sektorsövergripande expertgrupp inom förskoleundervisningen

Ärenden som anknyter till utredningen av förskolebarnets behov av stöd och till organiseringen av elevhälsotjänster för stödet behandlas i en sektorsövergripande expertgrupp. I behandlingen av ärendet kan delta utöver vårdnadshavarna behövliga samarbetsparter inom elevhälsan. Medlemmarna i gruppen har dessutom rätt att söka råd i förskolebarnets ärende från experter som de anser vara nödvändiga.

Till den sektorsövergripande expertgruppen utses experter endast med vårdnadshavarens samtycke. Den sektorsövergripande expertgruppen utser bland sina medlemmar en ansvarsperson. Gruppen samlas av en representant för elevhälsans eller förskole enhetens personal.

Vårdnadshavarens samtycke begärs alltid. Samtycket kan begäras muntligt när den sektorsövergripande expertgruppen och dess medlemmar börjar samlas ihop. Det muntliga samtycket bekräftas skriftligen genom att underskriva en blankett på första sammanträdet. Om det senare kommer ändringar i expertgruppens sammansättning, antecknar man dem i blanketten. Samtyckesblanketten arkiveras i skolan.

8.3.1.3 Utarbetande och bevarande av elevhälsojournaler inom förskoleundervisningen

En sektorsövergripande expertgrupp inom elevhälsan samlas vid behov för stöd av ett enskilt barn i syfte att utreda barnets behov av stöd och för att sköta om organiseringen av de tjänster som barnet behöver. Behandlingen av det enskilda barnets ärende i expertgruppen ska dokumenteras i en elevhälsojournal. I första hand är det den sammankallande som dokumenterar. Också de andra medlemmarna i expertgruppen kan göra anteckningar i den. Memon i Wilma bildar utbildningsanordnarens elevhälsoregister, som utbildningschefen ansvarar för.

8.3.2 Individuellt inriktad elevhälsa inom den grundläggande utbildningen och den förberedande utbildningen

8.3.2.1 Elevhälsoprocessen inom den grundläggande utbildningen och den förberedande undervisningen

Eleverna har rätt till individuellt inriktad elevhälsa som består av:

a) Skolhälsovården

I skolhälsovårdens individuellt inriktade uppgifter ingår att övervaka och främja elevernas hälsotillstånd genom hälsoundersökningar samt hälsorådgivning och handledning. Också munhälsovårdens periodiska undersökningar i årskurserna 1, 3, 5 och 8 ingår i skolhälsovården. Dessutom baserar sig vården och övriga undersökningar vid munhälsovården på en individuell riskbedömning.

Klassläraren eller -föreståndaren ger på begäran skolhälsovårdaren en bedömning av elevens lärande och välbefinnande inför de omfattande hälsoundersökningarna för elever i årskurserna 1, 5 och 8. Vid behov ber klassläraren eller -föreståndaren om vårdnadshavarens samtycke för att överföra uppgifterna. Det räcker med vårdnadshavarens samtycke för att överföra informationen om eleven i årskurs 1 och 5, men i årskurs 8 krävs dessutom samtycke av eleven. Skolhälsovården omfattar inte vård av en elevs sjukdom.

b) Skolpsykolog- och skolkuratorstjänster

Med individuellt inriktade skolpsykolog- och skolkuratorstjänster inom elevhälsa avses stöd och handledning för studier och skolgång genom vilka man främjar elevens lärande, välbefinnande samt sociala och psykiska färdigheter. Skolans personal hänvisar aktivt elever till elevhälsotjänster. Initiativtagaren kan också vara eleven själv eller elevens vårdnadshavare.

I skolpsykologens uppgifter inom den individuellt inriktade elevhälsan ingår bland annat kartläggning av inlärningssvårigheter, psykologiska undersökningar och bedömning av vårdbehov, att hänvisa elever till fortsatta undersökningar och rehabilitering samt

samtals- och stödbesök.

Skolkuratorns uppgifter som del av den yrkesövergripande elevhälsan är att främja välbefinnandet i skol- och studiegemenskapen samt att samarbeta med elevernas familjer och andra närstående och att stödja elevernas lärande och välbefinnande samt delaktighet.

Situationer där skolkuratorn kan stödja eleven gäller till exempel problem med skolgång, kamratrelationer eller familjen. Det primära målet är att försöka förebygga svårigheter.

Den individuellt inriktade elevhälsan innebär att träffa och lyssna på elever och vårdnadshavare, handleda och ge råd till elever, vårdnadshavare och lärare, att utföra kartläggningsarbete, ge servicehandledning och att konsultera samarbetspartner. Tjänsterna är konfidentiella och frivilliga.

Centrala lagar som reglerar skolkuratorns klientarbete är bland annat lagen om elev- och studerandevård, lagen om grundläggande utbildning, barnskyddslagen, lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården och socialvårdslagen. Skolkuratorn följer i sitt arbete de yrkesetiska principerna för socialarbetet.

c) Sektorsövergripande individuellt inriktad elevhälsa

Sektorsövergripande individuellt inriktad elevhälsa kan vara nödvändigt för att utreda elevens vårdbehov och ordna elevhälsostöd. Sektorsövergripande elevhälsa för enskilda elever utförs i en sektorsövergripande expertgrupp som sammankallas med elevens samtycke.

Målet med den individuellt inriktade elevhälsan är att främja elevens hälsa, välbefinnande och framsteg i studierna som helhet. I arbetet stöder man också vårdnadshavarna och vid behov hänvisar dem till tjänster utanför skolan.

8.3.2.2 Sektorsövergripande expertgrupp inom den grundläggande utbildningen och den förberedande undervisningen

Ärenden som anknyter till utredning av enskilda elevers behov av stöd och organisering av elevhälsotjänster behandlas i en sektorsövergripande expertgrupp. I behandlingen av ärendet kan delta behövliga samarbetsparter inom elevhälsan eller elevens närstående. Medlemmarna i gruppen har dessutom rätt att konsultera övriga sakkunniga som de anser vara nödvändiga.

Experter kan utses som medlemmar i den sektorsövergripande expertgruppen bara med elevens samtycke, eller med hens vårdnadshavares samtycke om eleven inte har förutsättningar att bedöma vad samtycket innebär. Den sektorsövergripande expertgruppen utser bland sina medlemmar en ansvarsperson. Gruppen samlas av en representant för elevhälsans eller skolans personal. Elevens eller vårdnadshavarens samtycke begärs alltid med en skriftlig blankett. Samtycket kan begärs muntligt när den sektorsövergripande expertgruppen och dess medlemmar börjar samlas ihop. Det muntliga samtycket bekräftas skriftligen på en separat blankett då gruppen samlas första gången. Om det senare kommer ändringar i expertgruppens sammansättning, antecknar man dem i blanketten. Samtyckesblanketten arkiveras i skolan i samband med elevhälsojournalen.

8.3.2.3 Utarbetande och förvarande av elevhälsojournaler inom den grundläggande utbildningen och den förberedande undervisningen

Den sektorsövergripande expertgruppen inom elevhälsan samlas vid behov för att stöda en enskild elev i syfte att utreda elevens behov av stöd och för att sköta om organiseringen av de tjänster som eleven behöver.

Om behandlingen av ett ärende som gäller en enskild elev i expertgruppen ska utarbetas en elevhälsojournal. Ansvarspersonen i gruppen antecknar de uppgifter som är nödvändiga för att ordna och genomföra den individuellt inriktade elevhälsan i elevhälsojournalen. Också de andra medlemmarna i expertgruppen kan göra anteckningar i den. Vanligtvis skrivs elevhälsojournalen av den som sammankallade expertgruppen. Elevhälsojournalen upprättas i Wilma. I elevhälsojournalen ska också skrivas in en anteckning om samtycket till att ärendet behandlas i den sektorsövergripande expertgruppen.

På utlämnande av offentliga personuppgifter i elevregistret tillämpas 16 § 3 momentet i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Ifall sekretessbelagda uppgifter ingår i de uppgifter som ska lämnas ut, får uppgifterna i enlighet med 26 § i offentlighetslagen lämnas ut endast med samtycke eller om det i lag särskilt tagits in uttryckliga bestämmelser om rätten att få uppgifter eller skyldigheten att lämna ut uppgifter. Föreskrifterna om utlämnande av uppgifter gäller också överföring av uppgifter mellan välfärdsområdet och skolväsendet.

8.3.2.4 Plan för elevens stöd i situationer där eleven förvägras undervisning, under förvägrandet och vid återgång till undervisning

Om eleven förvägras deltagande i undervisningen på grund av att det finns risk för att elevens våldsamma eller hotfulla beteende hotar säkerheten för en annan elev eller en person som arbetar i skolan eller i någon annan undervisningslokal eller på grund av att elevens störande beteende försvårar undervisningen eller därtill hörande verksamhet i orimlig grad, har eleven rätt till behövligt elevhälsostöd. Efter att eleven har betett sig på ovannämnt sätt eller fått veta om att hen förvägras undervisning erbjuds eleven möjlighet att diskutera frågan med psykologen eller kuratorn inom elevhälsan. Därtill ordnas annat stöd som eleven behöver under den tid som eleven förvägrats att delta i undervisningen och när eleven återvänder till undervisningen. För eleven utarbetas en plan för att stödja återgången till undervisningen.

När eleven har återvänt till skolan efter förvägrandet att delta i undervisningen, sammankallar man vid behov en sektorsövergripande expertgrupp för att utreda elevens behov av elevhälsostöd och för att ordna tjänsterna.

8.3.3 Individuellt inriktad studerandevård inom gymnasieutbildningen

8.3.3.1 Studerandevårdsprocessen inom gymnasieutbildningen

Studerande har rätt till individuellt inriktad studerandevård som består av:

a) Studerandehälsovården

Studerandehälsovården på andra stadiet är en lagstadgad tjänst som omfattar:

• att följa och främja de studerandes hälsa, välbefinnande och studieförmåga samt verksamhet för att förebygga sjukdomar

• hälso- och sjukvårdstjänster inom primärvården, inklusive mentalvårdsarbete och alkohol- och drogarbete

• främjande av den sexuella hälsan samt mun- och tandvård

• att i ett tidigt stadium identifiera studerandes behov av särskilt stöd och undersökningar och vid behov hänvisa dem till undersökningar eller vård

• vård och utlåtanden som krävs för hänvisning till psykoterapi

• att främja en sund och trygg studiemiljö på läroanstalten och främja välbefinnandet bland de studerande samt att följa upp detta.

Östra Nylands välfärdsområde ansvarar för studerandevårdstjänsterna i gymnasierna i Lovisa. En del av servicen ges utanför skolan på till exempel hälsovårdscentralen.

b) Psykolog- och kuratorstjänster

Med individuellt inriktade psykolog- och kuratorstjänster inom studerandevård avses stöd och handledning för studier och skolgång genom vilka man främjar studerandes lärande, välbefinnande samt sociala och psykiska färdigheter. Gymnasiets personal hänvisar aktivt studeranden till studerandevårdstjänster. Initiativtagaren kan också vara studerande själv eller hens vårdnadshavare.

I psykologens uppgifter inom den individuellt inriktade studerandevård ingår bland annat kartläggning av inlärningssvårigheter, psykologiska undersökningar och bedömning av vårdbehov, att hänvisa studeranden till fortsatta undersökningar och rehabilitering samt samtals- och stödbesök.

Kuratorns uppgifter som del av den yrkesövergripande studerandevården är att främja välbefinnandet i skol- och studiegemenskapen samt att samarbeta med studerandes familjer och andra närstående och att stödja studerandes lärande och välbefinnande samt delaktighet.

Situationer där kuratorn kan stödja studeranden gäller till exempel problem med studier, relationer eller familjen. Det primära målet är att försöka förebygga svårigheter.

Den individuellt inriktade studerandevården innebär att träffa och lyssna på studeranden och vårdnadshavare, handleda och ge råd, att utföra kartläggningsarbete, ge servicehandledning och att konsultera samarbetspartner. Tjänsterna är konfidentiella och frivilliga.

Centrala lagar som reglerar kuratorns klientarbete är bland annat lagen om elev- och studerandevård, gymnasielagen, läropliktslagen, barnskyddslagen, lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården och socialvårdslagen. Kuratorn följer i sitt arbete de yrkesetiska principerna för socialarbetet.

8.3.3.2 Sektorsövergripande expertgrupp inom gymnasieutbildningen

Sektorsövergripande studerandevård planeras i en expertgrupp som sammankallas med studerandes samtycke.

Målet med den individuellt inriktade studerandevården är att främja studerandes hälsa, välbefinnande och framsteg i studierna som helhet. I arbetet stöder man också vårdnadshavarna och vid behov hänvisar dem till tjänster utanför studerandevården. Medlemmarna i gruppen har rätt att konsultera övriga sakkunniga som de anser vara nödvändiga.

Experter kan utses som medlemmar i den sektorsövergripande expertgruppen bara med

studerandes samtycke, eller undantagsvis med hens vårdnadshavares samtycke om studerande inte har förutsättningar att bedöma vad samtycket innebär. Den sektorsövergripande expertgruppen utser bland sina medlemmar en ansvarsperson. Gruppen samlas av en representant för studerandevårdens eller gymnasiets personal. Studerandes eller vårdnadshavarens samtycke begärs alltid med en skriftlig blankett. Samtycket kan begärs muntligt när den sektorsövergripande expertgruppen och dess medlemmar samlas ihop. Det muntliga samtycket bekräftas skriftligen på en separat blankett då gruppen samlas första gången. Om det senare kommer ändringar i expertgruppens sammansättning, antecknar man dem i blanketten. Samtyckesblanketten arkiveras i skolan i samband med studerandevårdsjournalen.

8.3.3.3 Utarbetande och förvarande av studerandevårdsjournaler inom gymnasieutbildningen

Den sektorsövergripande expertgruppen inom studerandevården samlas vid behov för att stöda en enskild studerande i syfte att utreda hens behov av stöd och för att organisera de stödtjänster som studerande behöver.

Om behandlingen av ett ärende som gäller en enskild studerande i expertgruppen ska utarbetas en studerandevårdsjournal. Ansvarspersonen i gruppen antecknar de uppgifter som är nödvändiga för att ordna och genomföra den individuellt inriktade studerandevården i studerandevårdsjournalen. Också de andra medlemmarna i expertgruppen kan göra anteckningar i den. Vanligtvis skrivs studerandevårdsjournalen av den som sammankallade expertgruppen. Memon upprättas i Wilma. I studerandevårdsjournalen ska också skrivas in en anteckning om samtycket till att ärendet behandlas i den sektorsövergripande expertgruppen.

På utlämnande av offentliga personuppgifter i studeranderegistret tillämpas 16 § 3 momentet i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Ifall sekretessbelagda uppgifter ingår i de uppgifter som ska lämnas ut, får uppgifterna i enlighet med 26 § i offentlighetslagen lämnas ut endast med samtycke eller om det i lag särskilt tagits in uttryckliga bestämmelser om rätten att få uppgifter eller skyldigheten att lämna ut uppgifter. Föreskrifterna om utlämnande av uppgifter gäller också överföring av uppgifter mellan välfärdsområdet och skolväsendet.

8.3.3.4 Plan för studerandes stöd i situationer där hen förvägras undervisning, under förvägrandet och vid återgång till undervisning

Om studerande förvägras deltagande i undervisningen på grund av att det finns risk för att hens våldsamma eller hotfulla beteende hotar säkerheten för en annan person eller på grund av att studerandes störande beteende försvårar undervisningen eller därtill hörande verksamhet i orimlig grad, har hen rätt till behövligt studerandevårdsstöd. Efter att studeranden förvägrats undervisning erbjuds hen möjlighet att diskutera med psykologen eller kuratorn. Därtill ordnas annat stöd som studerande behöver under den tid som hen förvägrats att delta i undervisningen och när hen återvänder till undervisningen. För studerande utarbetas en plan för att stödja återgången till undervisningen.

När studerande har återvänt till studierna efter förvägrandet att delta i undervisningen, sammankallar man vid behov en sektorsövergripande expertgrupp för att utreda hens behov av studerandevårdsstöd och för att ordna tjänsterna.

8.4 Ordnande av samarbete med aktörer som stöder elevens välbefinnande

Elevhälsan är ett gemensamt uppdrag för alla som arbetar inom skolgemenskapen och för de yrkesutbildade personerna inom elevhälsotjänsterna. Inom elevhälsan är det centralt att elever, vårdnadshavare och de som arbetar inom undervisningsväsendet och elevhälsotjänsterna deltar i planeringen, genomförandet och utvärderingen av förfaringssätten inom elevhälsan. Detta förutsätter gemensamma förfaringssätt och framför allt samarbete mellan utbildningsanordnaren och välfärdsområdet.

Lovisa stads elevhälsoplan har förberetts genom samarbete mellan den lokala styrgruppen för elevhälsa och den läroplansarbetsgrupp som består av rektorerna i Lovisa. Elevhälsoplanen har behandlats i Lovisa stads och Lappträsk kommuns styrgrupp för elevhälsa, i vilken psykolog- och kuratorstjänsterna vid Östra Nylands välfärdsområde och skolhälsovården finns representerade.

Information om elevhälsan delges via skolornas egna informationskanaler och på Lovisa stads webbplats, där också Lovisa stads elevhälsoplan och dess bilagor finns publicerade. Vid uppgörandet av planen hördes personalen, vårdnadshavarna, eleverna och de anställda vid välfärdsområdet enligt följande:

- skolorna inom den finska och svenska grundläggande utbildningen
- finska och svenska gymnasiet
- via Wilma: eleverna inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen, gymnasiestuderandena och alla dessas vårdnadshavare
- elevhälsopersonalen vid Östra Nylands välfärdsområde som arbetar i Lovisa.

8.4.1 Ordnande av samarbete

Arbetet i skolan bygger på elevernas delaktighet och på att de blir hörda. Elevernas delaktighet är en viktig del av skolans verksamhetskultur. Utbildningsanordnaren ska främja alla elevers delaktighet och se till att de har möjlighet att delta i skolans verksamhet och utveckling samt att säga sina åsikter i frågor som gäller elevernas ställning. Eleverna ska också ges möjlighet att delta i beredningen av läroplanen och de planer som hänför sig till den (inklusive elevhälsoplanen). Vårdnadshavarnas delaktighet och möjlighet att engagera sig i arbetet vid skolan och utvecklingen av den är en viktig del av skolans verksamhetskultur. Genom samarbetet mellan hemmet och skolan kan man öka välbefinnandet i skolan och utveckla gemenskapsbaserade verksamhetssätt. Elevhälsan genomförs som ett planmässigt samarbete med eleverna och deras vårdnadshavare.

Med tanke på genomförandet av planen är det viktigt att hela skolgemenskapen känner till innehållet i planen och kan förfara enligt det då det behövs. För personalen erbjuds regelbundet sådan introduktion och möjlighet att utveckla sin kompetens som behövs för att säkerställa att planen genomförs. Personalen tillfrågas årligen om sina fortbildningsönskemål. Vid utarbetandet och verkställandet av planen samarbetar man aktivt med representanter för elevhälsan. Vid uppdateringen av planen samarbetar man vid behov och i den mån det är möjligt med elevernas vårdnadshavare samt med välfärdsområdet och andra myndigheter.

Eleven och hens vårdnadshavare informeras om den enskilda elevens rättigheter inom elevhälsan och om den förfaring och den databehandling som lagen förutsätter vid behandlingen av frågor. Skolan informerar om den generellt inriktade elevhälsan enligt

överenskommen praxis. Information om viktiga ärenden som behandlats av den generellt inriktade elevhälsogruppen meddelas på skolans webbsidor eller via Wilma.

I skolorna i Lovisa planeras och utvärderas stödåtgärderna för samtliga elever och studeranden i samarbete med berörda parter. Viktigt är den pedagogiska sakkunskapen samt lärarnas, elevhälsans och familjens samarbete för att tidigt identifiera elevens behov av stöd, för att uppskatta behovet av stöd och för att planera och genomföra stödet.

Lärarna bedömer behovet av stöd och utarbetar en plan för genomförande av stödet. Ett beslut om elevspecifikt stöd fattas före de elevspecifika stödåtgärderna inleds. Beslutet fattas av utbildningschefen för förskoleundervisningen och den grundläggande undervisningen samt av rektor för gymnasieutbildningen.

Planen utvärderas under ledning av läraren tillsammans med vårdnadshavaren och vid behov med sakkunniga inom elevhälsan. Planen granskas i samarbete med lärarna, vårdnadshavaren, eleven och vid behov yrkesutbildade personer inom elevhälsan årligen eller oftare.

Dessutom samarbetar och konsulterar skolorna vid behov med bland annat med ungdomstjänsterna, familjesocialarbetet, barnskyddet, familjerådgivningen, rehabiliteringstjänsterna för barn, hälsovårdstjänsterna, den specialsjukvården och polisen. Också representanter för tredje sektorn kan bjudas med i samarbetet.

8.5 Planer för hur barn, elever och studerande ska skyddas mot våld, mobbning och trakasserier samt krisplan

Se separata bilagor. Bilagorna hittas på Lovisa stads hemsida samt på skolornas Wilma.

Länk till Östra Nylands välfärdsområdes krisplan för elevvården Östra Nylands välfärdsområde – Rapport

8.6 Tillsyn över elevhälsan

Utbildningsanordnaren ansvarar i samarbete med undervisningsväsendet och social- och hälsovårdsväsendet i den kommun där läroanstalten är placerad för genomförandet av egenkontroll inom elevhälsan som helhet. Utbildningsanordnaren ska utvärdera genomförandet av och genomslagskraften för elevhälsan tillsammans med undervisningsväsendet i kommunen och social- och hälsovårdsväsendet i välfärdsområdet och delta i extern utvärdering av elevhälsan. De viktigaste resultaten av utvärderingen ska offentliggöras. (Lagen om elev- och studerandevård 1287/2013, § 25, ändrad genom lag 633/2021)

8.6.1 Genomförande av egenkontroll i Lovisa

I Lovisa har inrättats en sektorsövergripande styrgrupp för elevhälsa, som är gemensam för Lovisa stad och Lappträsk kommun och där utbildningsanordnaren och Östra Nylands välfärdsområde finns representerade. Direktören för centralen för bildning i Lovisa stad är styrgruppens ordförande.

Styrgruppen för elevhälsa

- ansvarar för att Lovisa stads elevhälsoplan färdigställs och genomförs
- säkerställer att informeringen om de tillgängliga elevhälsotjänsterna genomförs via rektorerna till skolornas personal samt elever och vårdnadshavare

- ansvarar för allmän planering, utveckling, uppföljning, styrning och utvärdering av elevhälsan
- samlar skolvisa uppgifter
- övervakar att de lagstadgade elevhälsotjänsterna tillhandahålls
- för ärenden till den regionala samarbetsgruppen för elevhälsa mellan Östra Nylands välfärdsområde och utbildningsanordnarna.